

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

The Participation of the Basic Educational Committee in Management
the Educational Expansion School under the Pattani
Primary Educational Service Area Offices

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ฟิกรี่ แก้วนวล
Fikree Kaewnuan

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Education for Sustainable Development
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

The Participation of the Basic Educational Committee in Management
the Educational Expansion School under the Pattani
Primary Educational Service Area Offices

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ฟิกรี่ แก้วนวล
Fikree Kaewnuan

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Education for Sustainable Development
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

ผู้เขียน นายพิกรี แก้วนวล

สาขาวิชา การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ชนประชา)

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาฟีฟี่ ลาเต๊ะ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ชนประชา)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง)

..... กรรมการ
(ดร.ธานี ชูกำเนิด)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งสว่าง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณ
บุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ชนประชา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(นายฟิกรี แก้วนวล)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใด
มาก่อน และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายฟิกรี แก้วนวล)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นายพิกรี แก้วนวล
สาขาวิชา	การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 196 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากจำนวนโรงเรียนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา (Stratified Random Sampling)

จากผลการวิจัยพบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอายุ และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 4 ด้าน พบว่า ด้านวิชาการ 1) ต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ตรงกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน 2) ต้องมีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ ด้านการบริหารงบประมาณ 1) ต้องมีส่วนร่วมในการรับรู้รายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณในแต่ละปีของสถานศึกษา 2) ต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและวางแผนการใช้งบประมาณภายในสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล 1) ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณสมบัติ เกี่ยวกับการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามาสอนในสถานศึกษา 2) ต้องมีส่วนร่วมในการ

ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการบริหารทั่วไป

- 1) คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข่าวสารของสถานศึกษา
- 2) ต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title	The Participation of the Basic Educational Committee in Management the Educational Expansion School under the Pattani Primary Educational Service Area Offices
Author	Mr.Fikree Kaewnuan
Major Program	Education for Sustainable Development
Academic Year	2016

ABSTRACT

This study was aimed to 1) Study the level of participation and compare the participation in educational management of the school board in educational expansion school under control of Pattani Primary Educational Service Area Office. 2) To suggest the ways to participate for school board about the management in educational expansion school under control of Pattani Primary Educational Service Area Office. The sample group were chosen by using stratified random sampling from the number of schools in each area in Pattani province. The total number of sampling was 196 samples.

The research's result were found as follows: 1) The level participation of the basic educational committee in management the opportunity expansion school under the Pattani primary educational service area office was high level in overall When considered in each aspect; academic administration, budget administration, personnel administration and general administration there were show the high level in all aspects. Basic educational committee with different age and duration of works had different participation in educational management in opportunity expansion school as statistically significant at the 0.05 while the basic educational committee with different educational level had no different participation in educational management as statically significant at the 0.05

2) The suggestions for providing on the participation of basic educational committee in management the opportunity expansion school in 4 sections were as follows; Academic section 1) to participate in designing school curriculum according to school and community requirements 2) joining an assembling to recommend; Budget administration section 1) joining the acknowledge about school's annual budget 2) joining the investigation and planning for using school's budget; Personnel administration section 1) must be a part of configuration board for personnel recruitment 2) must be a part of work's assessment for teacher and educational personnel; General administration section 1) school committee must be a part for

information preparation and public relations of school 2) participating in school activities.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กิตติกรรมประกาศ

อัลฮัมดุลิลละฮ์ด้วยความช่วยเหลือและความโปรดปรานจากเอกองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ชนประชา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย นางบีเป๊ะ ปีรู ผศ.ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง ผศ.ดร.ชวลิต เกิดทิพย์ ดร.เรชา ชูสุวรรณ และ ผศ.ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้แนวคิดและคำแนะนำในการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.ธานี ชูกำเนิด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้เกียรติมาเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ทิศม และตรวจทาน แก้ไขเพิ่มเติม จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาที่ได้อำนวยความสะดวกและให้การช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นายทิวศักดิ์ แก้วนวล นางรอฮีตะ แก้วนวล ผู้เป็นบิดามารดา ขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจอย่างยิ่ง ตลอดจนญาติพี่น้อง มิตรสหาย ที่ทำให้ผู้วิจัยมีความมานะบากบั่นในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอเอกองค์อัลลอฮ์ โปรดทรงอภัยในความผิดพลาดต่าง ๆ และตอบแทนความดีแก่ผู้วิจัย ครอบครัว ตลอดจนคณะบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้และขอให้พระองค์โปรดทรงประทานความรัก ความเมตตาและความปลอดภัยแก่บุคคลดังกล่าวด้วยเทอญ

ฟีกรี แก้วนวล

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	(10)
รายการตาราง.....	(12)
รายการภาพประกอบ.....	(14)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
กรอบแนวทางในการดำเนินงาน.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การมีส่วนร่วม.....	11
การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	17
- การบริหารวิชาการ.....	21
- การบริหารงบประมาณ.....	25
- การบริหารบุคคล.....	28
- การบริหารทั่วไป.....	29
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	34
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	39
การอภิปรายกลุ่ม.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดปัตตานี.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 2 แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี.....	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	82
การอภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	98
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	100
ภาคผนวก ค ผลการตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	108
ประวัติผู้วิจัย	116

รายการตาราง

ตาราง	หน้าที่
1. แสดงจำนวนประชากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.....	50
2. แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
3. แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา.....	62
4. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี รายด้าน.....	63
5. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารวิชาการ จำแนกเป็น รายข้อ.....	64
6. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงบประมาณ จำแนกเป็นรายข้อ.....	66
7. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารบุคคล จำแนกเป็น รายข้อ.....	67
8. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารทั่วไป จำแนกเป็น รายข้อ.....	68
9. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	70
10. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	71
11. แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	73
12. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา.....	74
13. แสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระยะเวลาในการ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา.....	75

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้าที่
14. แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารวิชาการ จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา.....	76
15. แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารงบประมาณ จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา.....	77
16. แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารบุคคล จำแนกตาม ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา.....	77
17. แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารบุคคล จำแนกตาม ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา.....	78
18. แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ.....	79

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้าที่

1. กรอบแนวทางในการดำเนินงาน7

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความสำคัญของการศึกษานั้นเป็นทั้งกระบวนการ และเป็นทั้งเนื้อหาในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ถือเป็น การถ่ายทอดวัฒนธรรมและการสร้างภูมิปัญญาให้กับสังคม (พงศธร พรหมเทศ, 2550: 1) อีกทั้งการศึกษาคือกระบวนการทางสังคมที่จะช่วยพัฒนาคนในด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ คุณธรรม ค่านิยม เจตคติ ตลอดจนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมและประเพณี เพื่อให้บุคคลนั้นเป็นสมาชิกที่ดี เป็นที่ยอมรับ และสามารถนำความรู้มาพัฒนาสังคมได้ เพราะการศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาคน ดังนั้นการจัดการศึกษา จึงต้องจัดให้เป็นไปตามที่สังคมในชุมชนนั้น ๆ ต้องการ ชุมชนเป็นกลุ่มคนที่มีบทบาท เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความต้องการของชุมชนเอง เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินตามวิถีชีวิตของคนในชุมชนของตนเอง (วีชานา อับดุลละาะ, 2551: 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ถือเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งหลักในการบริหารและจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษานี้ ต้องยึดหลัก 3 ประการที่สำคัญ คือ ข้อ 1) การกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ที่ปรากฏในมาตราที่ 39 มีใจความว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ข้อ 2) การบริหารโดยคณะบุคคล ดังที่ปรากฏในมาตราที่ 40 มีใจความว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ และ ข้อ 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมซึ่งมีปรากฏในหลายมาตราของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เช่น มาตราที่ 8 (2) มีใจความว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตราที่ 9 (6) มีใจความว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และมาตราที่ 58 มีใจความว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา

สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา การบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในทุก ๆ ด้าน ส่วนสาเหตุสำคัญดังกล่าวมาจากการที่คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพที่แตกต่างกัน ไม่มีความรู้ทางด้านการจัดการศึกษาเท่าที่ควร หรือไม่ได้ติดตามความเคลื่อนไหวของวงการศึกษามากนัก ซึ่งเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งผลให้ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ตามมา ไม่ดีเท่าที่ควร (มาเรียม นิลพันธ์, 2552: 9) สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยที่ประชาชนกำลังประสบปัญหาและต้องอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่วิกฤต และอันตรายนานาประการ ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ขาดโอกาสการเข้ารับบริการทางการศึกษาในระบบจำนวนมาก และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติมาก (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2552: 79) และยิ่งสอดคล้องกับ นาวาล ปานากาเซ็ง (2544: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยระบุว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วนถึงพอใช้ในทุกปัจจัยคุณภาพ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดปัตตานีมีทั้งหมด 31 โรงเรียน มีคุณภาพการศึกษาที่ไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งเห็นได้ชัดจากการประเมินคุณภาพรอบ 3 ปี พ.ศ. 2554–2558 โดยโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐานการศึกษามีจำนวนใกล้เคียงกับโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การรับรองคุณภาพการศึกษา ซึ่งโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐานการศึกษาหรือโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดการศึกษานั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลดังที่เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2552: 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม คือ การจัดการศึกษาที่สอดคล้องและสนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ทางด้าน สุรียา วามู (2554: 2) ได้กล่าวว่าการจัดการศึกษาให้ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ จะต้องผ่านกระบวนการที่สำคัญจากหลากหลายฝ่าย และจากจิตสำนึกที่ดีของครูผู้สอน การบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้เข้าใจรอบด้าน และการใช้บุคคลทำงานให้ถูกต้องตามความถนัดและความชำนาญของแต่ละคน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการศึกษาคือ การมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ หลายส่วนรวมทั้งประชาชนด้วย โดยมีเจตนารมณ์ให้สังคม ชุมชน รวมไปถึงท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน รวมทั้งมีการระดมทรัพยากร เพื่อนำมาใช้จัดการศึกษาแก่สถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดทำสาระ หลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง และให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่กำหนดหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย

จากสภาพปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน

ที่แท้จริง เห็นได้จากงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างยิ่งและเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่เข้าใจบทบาทอย่างแท้จริง และไม่มีหน้าที่หรือบทบาทที่ชัดเจนเท่าที่ควร เป็นสาเหตุให้ไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้วยสาเหตุและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา ไปใช้ประโยชน์ต่อการบริหารงานโรงเรียน ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดแผนปฏิบัติการ นโยบายต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยเน้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี
- 2) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน

คำถามการวิจัย

- 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับใด
- 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีที่มีอายุต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมต่างกันหรือไม่

3) แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ควรจะเป็นอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือนักวิชาการการศึกษา สามารถทราบระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี เพื่อใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2) ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือนักวิชาการการศึกษา สามารถนำแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาองค์กรของตนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารบุคคล
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ใน 31 โรงเรียน จำนวน 381 คน มีรายละเอียด ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน	31 คน
2) ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน	31 คน
3) ผู้แทนครู จำนวน	31 คน
4) ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน	31 คน

5) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน	31 คน
6) ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา จำนวน	31 คน
7) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ จำนวน	48 คน
8) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน	147 คน
รวมทั้งหมด จำนวน	381 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 196 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากจำนวนโรงเรียนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา (Stratified Random Sampling)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์และอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 9 คน ใน 3 โรงเรียน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเลือกจากโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ

- 1.1) อายุ จำแนกเป็น
 - 1) ต่ำกว่า 40 ปี
 - 2) 40 ปีขึ้นไป
- 1.2) ระดับการศึกษา
 - 1) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
 - 2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - 3) ปริญญาโทหรือสูงกว่า

1.3) ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

- 1) น้อยกว่า 4 ปี
- 2) 4 - 8 ปี
- 3) มากกว่า 8 ปี

2) ตัวแปรตาม

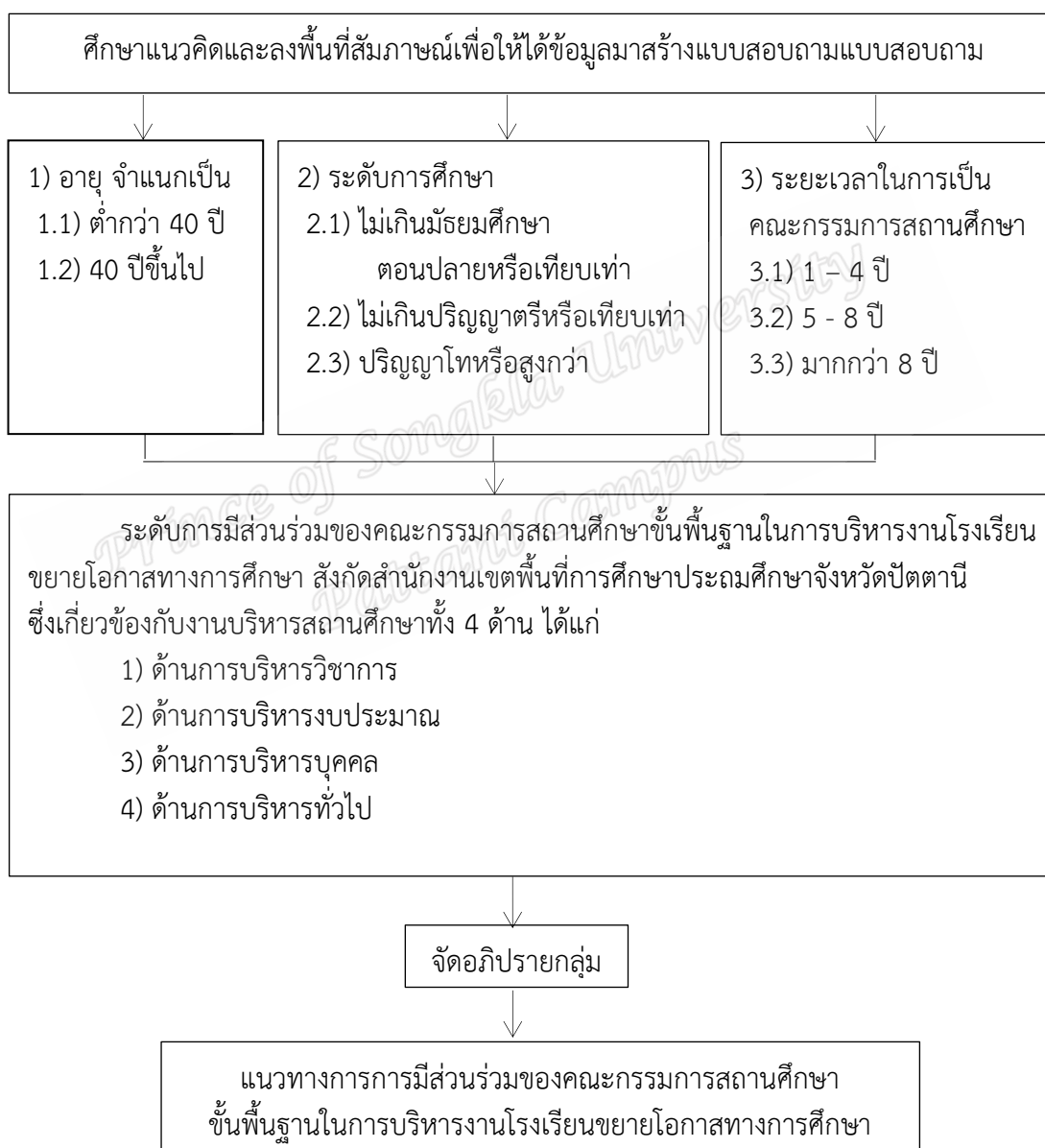
ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารบุคคล
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กรอบแนวทางในการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 39 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ข้อ 13 สามารถสรุปเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน ดังแผนภูมิที่ 1.1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวทางในการดำเนินงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติ ประเมินผล ช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาองค์กรของตนให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ แลให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษา

3) การบริหารงานโรงเรียน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการ กำกับ ดูแล กิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยที่การบริหารจัดการนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

4) การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดภายในโรงเรียน เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

5) การบริหารงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบตลอดจนแสดงวิธีการได้มาซึ่งทรัพยากรเหล่านั้น และรวมถึงวิธีการใช้จ่ายทรัพยากรเหล่านั้นด้วยเช่นกัน ซึ่งการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

6) การบริหารบุคคล หมายถึง การพัฒนาบุคลากรทุกระดับภายในองค์กร เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยสิ่งที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้นั้น เกิดขึ้นตั้งแต่ การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก การพัฒนา และการปรับปรุง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

7) การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารงานอื่น ๆ ที่ไปช่วยสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะงานวิชาการเปรียบเสมือนหัวใจหลักของการจัดการศึกษา และยังช่วยสนับสนุนงานบริหารงบประมาณและงานบริหารงานบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

8) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี มีจำนวน 31 โรงเรียน

9) โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 300 คน) หมายถึง โรงเรียนที่มีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน

10) โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนมากกว่า 300 คนขึ้นไป) หมายถึง โรงเรียนที่มีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยกำหนดสาระสำคัญ ประกอบด้วยหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วม

- 1.1) ความหมายการมีส่วนร่วม
- 1.2) ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
- 1.3) รูปแบบของการมีส่วนร่วม
- 1.4) ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

2) การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 2.1) ความหมายการบริหารสถานศึกษา
- 2.2) ความสำคัญการบริหารสถานศึกษา
- 2.3) กระบวนการบริหารสถานศึกษา
- 2.4) ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - การบริหารวิชาการ
 - การบริหารงบประมาณ
 - การบริหารบุคคล
 - การบริหารทั่วไป

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 3.1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542
- 3.2) กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

- 4.1) ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
- 4.2) ความสำคัญของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
- 4.3) จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

5) การอภิปรายกลุ่ม

- 5.1) วัตถุประสงค์ของการอภิปรายกลุ่ม
- 5.2) เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 6.1) งานวิจัยในประเทศ
- 6.2) งานวิจัยต่างประเทศ

1) การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามาร่วมกันวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลในกิจกรรมใด ๆ ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอประเด็นดังต่อไปนี้ คือ 1.1) ความหมายการมีส่วนร่วม 1.2) ความสำคัญของการมีส่วนร่วม 1.3) ลักษณะและรูปแบบการมีส่วนร่วม และ 1.4) ขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1.1) ความหมายการมีส่วนร่วม

คำว่า “การมีส่วนร่วม” ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมาย ดังนี้ กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นกระบวนการดำเนินงานด้วยความตั้งใจและเต็มใจ เพื่อให้ภารกิจนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ธวัช เสือทรงศีล (2550: 13-14) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การดำเนินการทำกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่หนึ่ง ๆ ที่มีประชาชน หรือบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย ซึ่งในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นจะต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด ตัดสินใจ ดำเนินการ สนับสนุน ติดตามประเมินผล และจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือบุคคลเข้าร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการศึกษา ตลอดจนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นด้วยเช่นกัน

เจมส์ แอล. เครย์ตัน (2551: 3) ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการรวบรวมเอาความห่วงกังวลต่าง ๆ ความต้องการและค่านิยมของสาธารณชน มาไว้ในกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐและภาคเอกชน เป็นการสื่อสารสองทาง และเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อการตัดสินใจที่ดีกว่าและได้รับการสนับสนุนหรือยอมรับจากสาธารณชน

เบญจรงค์ แสงสุกาว (2551: 14) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการของบุคคลหลาย ๆ คน ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน และประเมินผล เพื่อให้โครงการบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม รับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมกันแก้ปัญหา

วิชานา อับดุลเลาะ (2551: 13) ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด ร่วมกันตัดสินใจปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป ตลอดจนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

ถวิล เกษสุพรรณ (2552: 14) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการของบุคคลหลาย ๆ คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของการวางแผน การดำเนินงานตามแผน และรวมถึงการประเมินผล เพื่อให้งานหรือภารกิจบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ รวมถึงร่วมกันแก้ปัญหาด้วยเช่นกัน

ลินดา ชุมภูศรี (2557: 11) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามารวมตัวกัน เพื่อทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยมีการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะ แนะนำ ร่วมกันปฏิบัติ รับผิดชอบประโยชน์ร่วมกัน ติดตามและประเมินผลการปฏิบัตินั้นร่วมกัน โดยต้องตั้งอยู่บนหลักการของความถูกต้อง

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติ ประเมินผล ช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาองค์กรของตนให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

1.2) ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้งานหรือกิจกรรมนั้น ๆ บรรลุไปได้ด้วยดี ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้

กิงกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 15) ได้สรุปความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของทุกคน ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ส่งผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

อนุสรณ์ สองเมือง (2549: 19) ได้กล่าวว่า ชุมชนมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดการศึกษา เพราะชุมชนในฐานะเจ้าของสถานศึกษาจะรู้ดีว่า ประชาชนและบุตรหลานต้องการอะไร ชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้หลายลักษณะ เช่น

- 1) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา
- 2) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา
- 3) การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการในคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนด
- 4) การมีส่วนร่วมในฐานะทรัพยากรบุคคล
- 5) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนช่วยเหลือทั่วไป

พงศธร พรหมเทศ (2550: 11) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีใจความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในแง่ที่จะช่วยให้ประชาชนยอมรับโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ประชาชนจะมีความรู้สึกรักและผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากยิ่งขึ้น การดำเนินงานจะราบรื่นและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนและมีการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาชุมชน พร้อมทั้งยังช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนที่อยู่ในชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น

พิชนาถ เพชรนำชม (2554: 18) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนในการทำงาน อันจะทำให้เกิดความรู้สึกรักและผูกพันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกผูกพันเกี่ยวข้องที่ว่านี้หากมีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ก็จะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จึงจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมนั้น นอกจากจะมีความสำคัญในด้านประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันแล้ว ยังสามารถสนองให้เกิดความรัก ความผูกพันต่อองค์กรได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม จะเป็นการช่วยให้ประชาชนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมได้เข้าใจถึงกระบวนการทำงานต่าง ๆ ภายในองค์กรที่เกิดขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น สมาชิกเกิดการยอมรับในสิ่งที่กระทำร่วมกัน และช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มหรือภายในองค์กรก็จะดีตามไปด้วย

1.3) รูปแบบการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะและรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ต่าง ๆ ดังนี้
 พูลศักดิ์ หลักรัตน์ (2549: 14-15) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้น
- 2) การมีส่วนร่วมในการคิดค้นเพื่อหาวิธีในการแก้ปัญหา
- 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด
- 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่

วางไว้

5) การมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม รวมทั้งประเมินและบำรุงรักษาโครงการหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ

เบญจรงค์ แสงสุกวาว (2551: 24) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ
- 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือดำเนินการ
- 5) การมีส่วนร่วมในการบริหาร
- 6) การมีส่วนร่วมในการสื่อสาร
- 7) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ถวิล เกษสุพรรณ (2552: 20) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมทางตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องมีการเสนอความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ ปฏิบัติ ด้วยตัวเองอย่างใดอย่างหนึ่ง

2) การมีส่วนร่วมทางอ้อม คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตัวแทน เช่น กรรมการของกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่ม เข้าไปแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติ ตัดสินใจ แทนบุคคลที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

พิชานา เพชรนำชม (2554: 24) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ
- 2) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา
- 3) การมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน

ดังนั้นสรุปได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วม คือ การเข้ามาของบุคคลหรือชุมชนในกระบวนการทำงานหรือโครงการต่าง ๆ โดยการเข้ามาอาจจะมีรูปแบบหรือบริบทที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป โดยสามารถจำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมโดยตรง
- 2) การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม

1.4) ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้กำหนดขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ซึ่งขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้ ธวัช เสือทรงศีล (2550: 24-25) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมว่า สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการ เป็นการริเริ่มที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาของชุมชน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดความต้องการของชุมชน เช่น การแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การร่วมกันตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามโครงการที่กำหนดไว้ เป็นขั้นที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมทางการศึกษา เช่น ด้านทุนทรัพย์ ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือโดยการบริหารงาน และการประสานงาน เป็นต้น
- 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการ เป็นการรับผลประโยชน์ด้านจิตใจ ซึ่งมากกว่าผลประโยชน์ที่เป็นสิ่งตอบแทนที่เป็นวัตถุ เช่น การแสดงความคุ้นเคย การทักทาย การเยี่ยมเยียน หรือการยกย่องชมเชยด้วยการประกาศคุณงามความดี ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีคุณค่ามากกว่าผลประโยชน์ที่เป็นวัตถุ
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้หรือไม่ มากน้อยอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้รับมาทำการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการต่อไป

วีชานา อับดุลเลาะ (2551: 17) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน

- 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน
- 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน
- 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

ถวิล เกษสุพรรณ (2552: 22-23) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การวางแผนในการทำงาน
- 2) การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้
- 3) การตรวจสอบและประเมินผลหลังจากปฏิบัติงาน
- 4) การนำผลการประเมินไปแก้ไข ปรับปรุง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ณรงค์ ศรีโสภณ (2553: 33) ได้กล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมว่า จากการศึกษา ลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมนั้น สามารถแบ่งลักษณะและขั้นตอนการมีส่วนร่วมได้ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย มีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูล มีส่วนร่วมในการประชุม และมีส่วนร่วมจัดทำแผนอย่างเป็นระบบ
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประกอบด้วย มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุน
- 3) การมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล ประกอบด้วย มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานจากแผน มีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของชุมชน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

วิไล เทียงธรรม, สุนีย์ ละกำป็น, และอาภาพร เผ่าวัฒนา (2555: 67) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการที่จะดำเนินการ เช่น การประเมินสภาพปัจจุบันและสาเหตุของปัญหา การตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่สามารถเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนา ซึ่งในขั้นตอนนี้ คือ การมีส่วนร่วมในการสืบค้นความต้องการจริง ๆ ของประชาชนในชุมชน และการมีส่วนร่วมในการนำทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ในโครงการ เช่น ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มจิตอาสา หรือกลุ่มหนุ่มสาวในชุมชน รวมทั้งอุปกรณ์ หรือแม้กระทั่งเครื่องมือต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ต่าง ๆ หรือเครื่องมือทางการแพทย์ต่าง ๆ เป็นต้น

2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การดำเนินงานตามโครงการและแผนงานที่วางไว้ เป็นการทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ คือ การมีส่วนร่วมในการกระจายทรัพยากร เช่น การร่วมกำลังแรงงาน ทุนทรัพย์ การแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการประสานงานโดยวิธีการจ้างบุคคลภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ การฝึกอบรมผู้ซึ่งจะเข้าปฏิบัติในโครงการหรือให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ หรือแม้กระทั่งการประสานงานในโครงการ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในโครงการนี้จึงเป็นการมีส่วนร่วมเข้าไปเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ภายในชุมชน ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มรายได้ การใช้อาคารสถานที่ การใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น ทางด้านสังคม ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากสาธารณูปโภคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเป็นของส่วนกลางภายในชุมชน และเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตให้คนภายในชุมชน เช่น โรงเรียน วัด สวนสาธารณะ สนามกีฬา ถนนภายในหมู่บ้าน ระบบน้ำประปา เป็นต้น ส่วนด้านบุคลากร ได้แก่ เกิดอำนาจในการต่อรองกับฝ่ายตรงข้าม เกิดการรับรู้ในศักยภาพของตนว่าอยู่ในระดับไหน เกิดการนับถือตนเอง และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน

4) การมีส่วนร่วมประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลและวิเคราะห์ผล การดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อเสีย เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการประเมินความสำเร็จและความล้มเหลวของงานเป็นระยะ ๆ การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลนี้ส่วนใหญ่พบบาทที่กล่าวมาข้างต้นเป็นของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยจะเป็นการประเมินผล การใช้งบประมาณที่จัดสรรขึ้น ว่านำไปใช้อย่างไรบ้าง การประเมินผลนี้จะเป็นการแสดงให้เห็นถึงพลังความคิดของประชาชนที่จะทำให้โครงการพัฒนาหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปได้อย่างไร

ศิริอร กาคำ (2556: 21-22) ได้สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนหลัก ๆ ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน
- 3) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน
- 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินการปฏิบัติงาน

ลินดา ชุมภูศรี (2557: 13-14) ได้สรุปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งอาจจะเป็นการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงขั้นตอน

สุดท้าย

- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยอาจจะเข้าร่วมในการสนับสนุนหรือเข้าร่วมในการบริหาร เป็นต้น

- 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยอาจจะเป็นวัตถุประสงค์หรืออาจจะเป็นผลประโยชน์ที่มีคุณค่าทางจิตใจก็ได้

- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยอาจจะเข้าไปติดตาม และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

สรุป ขั้นตอนการมีส่วนร่วมมีได้หลายขั้นตอน หากการมีส่วนร่วมเป็นไปตามขั้นตอนทุกขั้นตอนนั้น บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีส่วนร่วมสามารถเข้าใจวิธีการในการทำงานอย่างแท้จริง โดยขั้นตอนการมีส่วนร่วมหลัก ๆ มีอยู่ด้วยกัน 3 ขั้นตอน คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2) การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารงานภายในสถานศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานสถานศึกษา ซึ่งในการบริหารสถานศึกษานั้นจะต้องใช้ศาสตร์ที่มีความเฉพาะ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เป็นอย่างมากในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงาน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำเสนอประเด็น ดังต่อไปนี้ 1) ความหมายของการบริหารสถานศึกษา 2) ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา 3) กระบวนการบริหารสถานศึกษา 4) ขอบข่ายการบริหารงานภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนี้

2.1) ความหมายการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมาย ดังนี้ พูลศักดิ์ หลักรัตน์ (2549: 35) ได้กล่าวว่า การบริหารงานโรงเรียน หมายถึง การบริหารจัดการต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารควรใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อบริหารงานภายในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

วิชัย จันทพรม (2549: 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการควบคุม ดูแล กำกับ การดำเนินงานทุก ๆ อย่างภายในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้

บุญส่ง เจริญศรี (2550: 17) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารอาคารสถานที่ งานด้านกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์ชุมชน โดยจะต้องเป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้ ความสามารถในทุก ๆ ด้าน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555: 11) ได้สรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งครอบคลุมงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

ลินดา ชุมภูศรี (2557: 25) ได้สรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยอาศัยการวางแผน การวิเคราะห์สภาพปัญหา การวินิจฉัย การสั่งการควบคุม รวมทั้งการจัดการเกี่ยวกับงานหรือกิจการภายในสถานศึกษา และยังรวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน หรือประชาชนทั่วไป โดยมีการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการ กำกับ ดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยที่การบริหาร

จัดการนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

2.2) ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารงานสถานศึกษา ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการควบคุม ดูแล การทำงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541ก: 3 อ้างใน วิชัย จันทพรม, 2549: 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารโรงเรียนว่า การบริหารงานโรงเรียน ผู้บริหารคือ กลไกสำคัญที่จะทำให้ภารกิจต่าง ๆ บรรลุตามแผนที่วางไว้ สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ มีอำนาจในการสั่งการมากที่สุด โดยอยู่บนพื้นฐานของการมีทรัพยากรอย่างจำกัด อาทิเช่น คน วัสดุ เงิน และการจัดการ เพื่อให้โรงเรียนดำเนินการไปในทิศทางตามความต้องการ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

รุจิรุ ภูสาระ และจันทธานี สงวนนาม (2545: 25 อ้างใน วิชัย จันทพรม, 2549: 12) ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่ในการให้บริการการศึกษาแก่เด็กที่มีอายุตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติและตามนโยบายของรัฐบาลเป็นหลัก โดยสถานศึกษาจะต้องตอบสนองถึงนโยบายของรัฐบาลได้จริง และจะต้องมีหน่วยงานที่สูงกว่าสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล สถานศึกษาไปพร้อมกัน สถานศึกษาจึงจัดเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างมากในแง่ของการปฏิบัติ ซึ่งผลการจัดการศึกษานั้นจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา ผู้บริหารมีหน้าที่ในการควบคุม ดูแล ให้สถานศึกษาปฏิบัติตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ

วิชัย จันทพรม (2549: 12) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการบริหารสถานศึกษาเป็นการนำเอา ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่มาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิผลมากที่สุด การบริหารที่ต้องการให้เกิดความสำเร็จจะต้องประกอบด้วย การช่วยเหลือจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ มาช่วยในการบริหาร และเมื่อการบริหารประสบผลสำเร็จ ย่อมที่จะส่งผลต่อผู้เรียนให้เก่ง ดี และมีสุข และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พิชนาด เพชรนาชม (2554: 9) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษานั้นเป็นการพัฒนาคนให้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาคนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งในปัจจุบันนี้เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษา และอยู่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด คือ โรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนระดับประถม นั้น กระจายตัวอยู่ทั่วทุกพื้นที่ ในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน จึงต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพราะชุมชนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยตรง

เพราะเหตุนี้ ชุมชนควรจะมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง ว่าต้องการที่จะให้การศึกษา เป็นไปในทิศทางใด

ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ (2555: 11) ได้กล่าวเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาว่า เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากในเรื่องของการจัดระบบการศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับ ผู้ปฏิบัติงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และรวมไปถึงบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องที่อยู่ภายในองค์กรที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ปริมาส กัลยา (2556: 12) ได้กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนภารกิจที่จะต้องปฏิบัติ นั้น ได้แก่ การกำหนดแบบแผนวิธีการ วิธีขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตนี้เป็นการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยการบริหารสถานศึกษานั้นต้องอาศัยผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีความสามารถสามารถใช้ศาสตร์และศิลป์นำมาบริหาร และที่สำคัญจะต้องนำทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยเช่นกัน ได้แก่ บุคลากรต่าง ๆ รวมถึงชุมชนด้วย เพราะการจัดการศึกษาต้องจัดให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ

2.3) กระบวนการบริหารสถานศึกษา

ในกระบวนการบริหารสถานศึกษานั้น มีนักวิชาการได้สรุปไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541ก: 3 อ้างใน วิชัย จันทพรหม, 2549: 13) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย และสามารถนำมาใช้ได้จริง คือ การบริหารของ Luther Gulick และ Lyndall Urwick ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

- 1) การวางแผน หมายถึง การกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- 2) การจัดองค์การ หมายถึง การแบ่งภาระหน้าที่ การกำหนดโครงสร้างขององค์การเพื่อให้ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

- 3) การจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การจัดสรร จัดหา จัดวาง และพัฒนาบุคลากร ตลอดจนเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นภายในองค์กร

- 4) การอำนวยการ หมายถึง การสั่งการ ควบคุม บริหาร ผู้บริหารจะต้องนำเรื่องภาวะผู้นำมาใช้ในการบริหารจัดการ และต้องนำเรื่องแรงจูงใจมาใช้เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย

- 5) การควบคุม หมายถึง การประสานงานเพื่อให้ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือในการทำงาน อันจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานสู่ความสำเร็จ

- 6) การรายงานผล หมายถึง การประชาสัมพันธ์ถึงผลของการปฏิบัติงาน

7) การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การจัดงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543ก: 12-13 อ้างใน วิชัย จันทพรหม, 2549: 13-14) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีขั้นตอนดังนี้

- 1) การวางแผนการปฏิบัติงาน หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
- 2) การดำเนินการตามแผน หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้
- 3) การตรวจสอบประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบปรับปรุง ผลของการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้
- 4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน หมายถึง การนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

วิชัย จันทพรหม (2549: 14) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร ดังนี้

- 1) การวางแผนดำเนินงาน
- 2) การจัดองค์การ
- 3) การจัดวางตัวบุคคล
- 4) การวินิจัยสั่งการ
- 5) การประสานงานในองค์การ
- 6) การประเมินและรายงานผล
- 7) การงบประมาณ

เสนาะ ตีเยาว์ (2551: 13 อ้างใน สัมมา รณิธย์, 2556: 40-41) ได้กล่าวเกี่ยวกับการบริหารว่า เป็นสิ่งที่ระบุให้รู้ว่ากรอบของงานบริหารมีอะไร หรือผู้บริหารจะต้องทำอะไร ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผน คือ การกำหนดขึ้นมาล่วงหน้าว่าเป้าหมายเป็นอย่างไร และจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น หน้าที่ในการวางแผนจะต้องระบุผลงานที่ต้องการและหนทางที่ได้ผลงานนั้นมาด้วยเช่นกัน

2) การจัดองค์กร คือ การจัดสรรทรัพยากรและการจัดกิจกรรมที่จะมอบหมายให้คนหรือกลุ่มคนดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ การจัดองค์กรจึงเกี่ยวข้องกับการกำหนดกิจกรรมและทรัพยากรซึ่งเท่ากับการทำแผนให้เกิดขึ้นจริง

3) การนำ คือ กระบวนการในการกระตุ้นส่งเสริมคนให้ทำงานเพื่อบรรลุผลตามแผนงานที่กำหนดไว้ การนำ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่ทำให้คนทำงานร่วมกันจนสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

4) การควบคุม คือ กระบวนการในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน เปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายหรือมาตรฐาน และแก้ไขให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัมมา รณิธย์ (2556: 38-39) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนการบริหาร ดังนี้

- 1) การวางแผน หมายถึง การตั้งจุดประสงค์ เพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานให้สำเร็จ
- 2) การจัดองค์กร หมายถึง การออกแบบและพัฒนาองค์กรตามแผนงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

3) การอำนวยความสะดวก หมายถึง การใช้ความสามารถในการสื่อสาร การจูงใจบุคลากร การตัดสินใจ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้

4) การควบคุม หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การแก้ไขผลการปฏิบัติงาน และการวัดผลการปฏิบัติงาน

5) การจัดบุคลากรลงสู่หน่วยงาน หมายถึง การสรรหาและบรรจุบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานนั้น ๆ

ดังนั้นสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมีขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

- 1) การวางแผน
- 2) การปฏิบัติงานตามแผน
- 3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 4) การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน

2.4) ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 39 ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารบุคคล
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป

ด้านการบริหารวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษา เพราะเปรียบเสมือนหัวใจหลักในการบริหารสถานศึกษาเลยทีเดียว ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอประเด็น ดังนี้ 1) ความหมายการบริหารวิชาการ และ 2) ขอบข่ายการบริหารวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมาย ดังนี้

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 28-29) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า เป็นการบริหารงานที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์มากที่สุดแก่ผู้เรียน

นันทน์ ศรีแก้ว (2550: 6) ได้กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การตัดสินใจเลือกแนวทางในการปฏิบัติงาน หรือการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับงาน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
- 2) งานด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) งานด้านการนิเทศภายใน
- 4) งานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
- 5) งานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

พระสุนทร วรสาโร จันทรโฑ (2553: 11) ได้กล่าวเกี่ยวกับการบริหารวิชาการว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารงานกิจกรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอน รวมถึงการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากที่สุด อันได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ประพนธ์ กระแสพันธุ์ (2554: 19) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการว่า หมายถึง การนำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญที่สุดคือ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สุรียา วามู (2554: 30) ได้สรุปความหมายของการบริหารวิชาการว่า หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบและแบบแผนที่วางไว้ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพสูงสุดที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

ย่น แก้วบุญมา (2554: 5) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อม การจัดบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน และการประเมินการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำหรับลินดา ชุมภูศรี (2557: 8) ได้กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามขอบข่ายวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ด้านที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดภายในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

ซึ่งการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ขอบข่ายการบริหารวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารวิชาการนั้น มีขอบข่ายที่ค่อนข้างกว้าง ซึ่งนักวิชาการหลายท่าน ได้ กำหนดขอบข่ายไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 34-38, อ้างใน ศิริอร กาคำ, 2556: 46-47) ได้กำหนด ขอบข่ายของการบริหารด้านวิชาการ ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 6) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน
- 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ

สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 32-33) ได้สรุปขอบข่ายของการบริหารวิชาการ ซึ่ง ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนการเรียนรู้
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 6) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 7-33 อ้างใน ศิริอร กาคำ, 2556: 47) ได้กำหนดหลักการและแนวคิดในการนำภารกิจตามกฎหมายของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ ดังนี้

- 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 2) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 4) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนวการศึกษา
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน

ประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

- 15) การจัดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา
- 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 17) การพัฒนาและสื่อเทคโนโลยี

นันทนัช ศิริแก้ว (2550: 34-54) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการออกเป็น 5 ด้าน

ดังนี้

- 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการนิเทศภายใน
- 4) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา
- 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

สุรียา วามู (2554: 33) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารวิชาการออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สุภัก โอฬาริยกุล (2556: 37) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วยงาน

ดังต่อไปนี้

- 1) หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2) การเรียนการสอน
- 3) วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 4) การส่งเสริมการสอน
- 5) การวัดผลประเมินผล
- 6) การนิเทศภายใน
- 7) การอบรมทางวิชาการ

ดังนั้นสรุปได้ว่า จากการศึกษาขอขบข่ายของการบริหารวิชาการ ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการตามที่ได้กำหนดขอขบข่ายการบริหารวิชาการ ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอเกี่ยวกับงานบริหารงบประมาณ ดังนี้

- 1) ความหมายการบริหารงบประมาณ 2) ขอบข่ายการบริหารงบประมาณ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความหมายการบริหารงบประมาณ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณ ดังนี้

ธวัช เสือทรงศีล (2550: 9) ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของการบริหารงบประมาณ ว่า หมายถึง การบริหารงานทางด้านการเงิน งบประมาณของโรงเรียน เพื่อมุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการในงานของงบประมาณ โดยจะต้องมีการบริหารอย่างโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้เช่นกัน

พิชนาด เพชรนาชม (2554: 14-15) ได้ให้ความหมายของการบริหารงาน งบประมาณว่า เป็นการบริหารการใช้เงินของสถานศึกษา ภายใต้หลักแนวคิดการกระจายอำนาจ เพื่อให้การเงินมีความคล่องตัว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งยังเป็นการควบคุมการใช้จ่าย ที่ถูกต้อง รัดกุม และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ยัน แก้วบุญมา (2554: 6) ได้กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การสรรหา งบประมาณ การจัดตั้งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ การบริหารการเงิน อุปกรณ์ การระดมทรัพยากรที่มี

อยู่ การประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ การจัดหารายได้เพื่อนำมาจัดการและบริหารการศึกษา รวมทั้งการประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

สัมมา วรรณีย์ (2556: 100) ได้ให้ความหมายการบริหารงบประมาณว่า หมายถึง แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับรายรับรายจ่าย เพื่อมาใช้ในการดำเนินงาน โดยมีการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินตามกฎหมายที่วางไว้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยตัวเลขที่แสดงรายรับว่ามาจากที่ใด และรายจ่ายที่ต้องจ่ายตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และค่าใช้จ่าย ทรัพยากรที่จำเป็น

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้ทรัพยากร อย่างเป็นระบบ ตลอดจนแสดงวิธีการได้มาซึ่งทรัพยากรเหล่านั้น และรวมถึงวิธีการใช้จ่ายทรัพยากร เหล่านั้นด้วยเช่นกัน ซึ่งการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำเสนอของบประมาณ การ จัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการ บริหารพัสดุและสินทรัพย์

ขอบข่ายการบริหารงบประมาณ

สำหรับขอบข่ายในการบริหารงบประมาณ มีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดไว้ ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 39 อ้างใน ประสาท เทียงอยู่, 2548: 30) ได้กำหนดขอบข่าย ของการบริหารงบประมาณ ดังนี้

- 1) การจัดทำเสนอของบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการ ดำเนินงาน
- 4) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 5) การบริหารการเงิน
- 6) การบริหารบัญชี
- 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 36-37) ได้สรุปขอบข่ายของการบริหารงบประมาณไว้ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยการศึกษาวิเคราะห์การจัดและ พัฒนาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตาม ความต้องการของสถานศึกษาเอง การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา การกำหนดกล ยุทธ์และแผนกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา การกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และ ตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารงบประมาณ โดยจัดทำเป็นสารสนเทศ

2) การจัดสรรงบประมาณ โดยการจัดทำแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส ซึ่งต้องกำหนดปฏิทินงานรายเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แล้วสรุปแยกเป็นรายไตรมาส อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบันมากที่สุด

3) การตรวจสอบ การติดตาม การประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยการจัดทำแผนการกำกับตรวจสอบ ติดตามและป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการประเมินแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และจัดทำรายงานประจำปีการศึกษาด้วยเช่นกัน

4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยการประชุมสัมพันธิ์ให้หน่วยงานทราบรายการสินทรัพย์ของสถานศึกษา เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดหารายได้และสินทรัพย์ รวมไปถึงการจัดทำทะเบียนข้อมูลด้วย

5) การบริหารพัสดุและการบริหารสินทรัพย์ โดยการจัดทำระเบียบการใช้สินทรัพย์ที่เกิดจากการจัดหาของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สัมมา รณิธย์ (2556: 100) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงบประมาณไว้ดังนี้

- 1) การจัดตั้งงบประมาณ
- 2) การบริหารงานงบประมาณ
- 3) การบริหารพัสดุ
- 4) การระดมทรัพยากรและการจัดการสินทรัพย์
- 5) การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ

ปิติพร อาธิเวช (2557: 34-43) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณว่าสามารถแบ่งออกได้ 5 ด้านดังนี้

- 1) ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ
- 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ และตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล
- 3) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 4) ด้านการบริหารการเงินและบัญชี
- 5) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สรุป จากการศึกษาขอบข่ายของการบริหารงบประมาณ ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการบริหารงานงบประมาณ ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การจัดทำเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ด้านการบริหารบุคคล

การบริหารบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับการสรรหา แต่งตั้ง บรรจุ และการพ้นจากการเป็นพนักงานหรือบุคลากร ผู้วิจัยได้นำเสนอการบริหารบุคคล ดังนี้ 1) ความหมายการบริหารบุคคล 2) ขอบข่ายการบริหารบุคคล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความหมายการบริหารบุคคล

การบริหารบุคคล มีนักวิชาการหลายท่านได้สรุปและให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารบุคคล ดังนี้

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 39) ได้ให้ความหมายของการบริหารบุคคลว่า การบริหารงานบุคคล เป็นการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับงานบุคคลตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างสมบูรณ์

ประพนธ์ กระแสพันธ์ (2554: 32) ได้ให้ความหมายของการบริหารบุคคลว่า หมายถึง การวางแผนการใช้อัตรากำลัง การสรรหาบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ บรรจุ และแต่งตั้งเป็นบุคลากร เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ยัน แก้วบุญมา (2554: 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารบุคคลว่า หมายถึง การวางแผนเพื่อพัฒนาบุคลากร การสรรหาบุคลากร การบรรจุและแต่งตั้งบุคลากรเข้าทำงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่วางไว้อย่างชัดเจน และที่สำคัญ คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

พิชิต สุตโต (2555: 27) ได้ให้ความหมายการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบุคคล ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การคัดเลือก การจัดสรร การจ้างบุคลากร การพัฒนาอบรมบุคลากร การควบคุม ติดตาม ประเมินบุคลากร และการให้พ้นจากตำแหน่งของบุคลากร

สรุปได้ว่า การบริหารบุคคลหมายถึง การพัฒนาบุคลากรทุกระดับภายในองค์กร เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยสิ่งที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้นั้น เกิดขึ้นตั้งแต่ การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก การพัฒนา และการปรับปรุง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

ขอบข่ายของการบริหารบุคคล

ได้มีนักวิชาการหลายท่าน กำหนดขอบข่ายการบริหารบุคคล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 51, อ่างใน บุญโฮม งามเลิศ, 2550: 61) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 4) วินัยและการรักษาวินัย
- 5) การออกจากราชการ

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 40) ได้กล่าวเกี่ยวกับขอบข่ายของงานด้านการบริหารด้านบุคคล สามารถแบ่งขอบข่ายของงานได้ ดังนี้

- 1) ด้านอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 2) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3) ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

พิชิต สุตโต (2555: 44) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารบุคคลออกเป็น 8 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การวางแผนงาน
- 2) การบรรจุแต่งตั้ง
- 3) การปฐมนิเทศ
- 4) การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคคล
- 5) งานด้านวินัยและขวัญกำลังใจ
- 6) สวัสดิการและการเงิน
- 7) งานธุรการ
- 8) การออกจากราชการ

สัมมา ธรณิธย์ (2556: 99-100) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารด้านบุคคลออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การวางแผนอัตรานุคลากร
- 2) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3) การบำรุงรักษาบุคลากร
- 4) การพัฒนาบุคลากร
- 5) การประเมินบุคลากร

ดังนั้นสรุปได้ว่า จากการศึกษาขอบข่ายของการบริหารบุคคล ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการบริหารงานบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งครอบคลุมภาระงานทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานต่าง ๆ อาทิเช่น งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล เป็นต้น ให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีความสมบูรณ์มากที่สุด

ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป ดังนี้ 1) ความหมายการบริหารทั่วไป 2) ขอบข่ายการบริหารทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายการบริหารทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปมีความหมายที่กว้างมาก นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ดังนี้

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 40-41) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปว่า หมายถึง การบริหารงานอื่น ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการบริหารงานด้านวิชาการ งานด้านงบประมาณ และการบริหารงานงานด้านบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

ธวัช เสือทรงศีล (2550: 9) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการงานอื่น ๆ หรือช่วยสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐาน และเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ พัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า อีกทั้งช่วยส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ตลอดจนต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีที่สุดด้วย

ประพนธ์ กระแสร์พันธุ์ (2554: 33) ได้กล่าวว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของสถานศึกษา แต่ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกันกับงานอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในการบริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

พิชานถ เพชรนาชม (2554: 18) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปว่า เป็นการดำเนินงานด้านธุรการ งานด้านเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานด้านพัฒนาระบบข้อมูลและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ งานด้านประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา งานด้านจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานด้านส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ งานด้านงบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป งานด้านการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม งานด้านการส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษา งานด้านการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน งานด้านบริการสาธารณะ และงานประชาสัมพันธ์ รวมไปถึงงานด้านการศึกษาด้วย

ยัน แก้วบุญมา (2554: 5) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปว่า หมายถึง การจัดทำแผนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การปฏิบัติภารกิจตามแผนที่กำหนดไว้ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ การพัฒนาสถานศึกษาและชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นภายในชุมชน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ

พัชราภรณ์ เย็นมนัส (2558: 53) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปว่า หมายถึง การดำเนินการบริหารหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการ ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนหน่วยงานอื่น ๆ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และคุณภาพที่วางไว้

ดังนั้นสรุปได้ว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารงานอื่น ๆ ที่ไปช่วยสนับสนุน การบริหารงานวิชาการ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะงานวิชาการเปรียบเสมือนหัวใจหลักของ การจัดการศึกษา และยังช่วยสนับสนุนงานบริหารงบประมาณและงานบริหารบุคคล เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนา เครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การ ประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ ระบุไว้ในงานอื่น

ขอบข่ายของการบริหารทั่วไป

สำหรับขอบข่ายการบริหารทั่วไป มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 64-65, อ่างใน บุญโฮม งามเลิศ, 2556: 76-77) ได้กำหนด ขอบข่ายของงานบริหารทั่วไป ซึ่งประกอบไปด้วยงานต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การดำเนินงานธุรการ
- 2) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 7) การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
- 8) การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 9) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 10) การรับนักเรียน
- 11) การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
- 12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 13) งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- 14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

15) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

18) งานบริการสาธารณะ

19) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 44-45) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารทั่วไปไว้

10 ด้าน ดังนี้

1) การดำเนินงานธุรการ มีการวิเคราะห์สภาพของงานธุรการของสถานศึกษาและ ระเบียบกฎหมาย ตลอดจนแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนออกแบบงานธุรการ การลดขั้นตอน การดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบงานธุรการและพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานธุรการตามที่ระบบได้กำหนดไว้ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและ ปรับปรุงงานธุรการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2) งานด้านเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีการดำเนินงาน ทางด้านธุรการในการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) งานด้านการจัดทำสำมะโนผู้เรียน มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจจำนวนนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของ สถานศึกษา

4) งานด้านการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ มีการสำรวจระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายใน สถานศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา มีการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการ และการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาแก่สาธารณชน มีการ จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่นกับเขตพื้นที่การศึกษาและ ส่วนกลาง

5) งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการติดตามผลการประชาสัมพันธ์ข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาแล้วนำผลที่ได้รับไปดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้เหมาะสม

6) งานด้านการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัจจุบัน ถึงสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาองค์การของสถานศึกษา

7) งานด้านการจัดระบบควบคุมภายใน มีการวางแผนการจัดระบบควบคุมภายใน สถานศึกษาและปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นระบบ

8) งานด้านบริการสาธารณะ มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้ บริการสาธารณะ มีการประเมินความพึงพอใจต่องานบริการสาธารณะจากผู้มาขอรับบริการ

9) งานด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อให้บริการงาน ด้านการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีการติดตามผลและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีทาง การศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้อย่างคุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

10) งานด้านการส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป มีการจัดระบบส่งเสริมและสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล และการบริหารทั่วไป

สมาน อัครภูมิ (2549: 319, อ่างใน พัทธการณณ์ เย็นมนัส, 2558: 54) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารทั่วไปในสถานศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 6 งาน ดังนี้

- 1) งานสารบรรณ
- 2) งานเอกสาร
- 3) งานพัสดุและการเงิน
- 4) งานกิจการนักเรียน
- 5) งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 6) งานโครงการและกิจกรรมพิเศษ

ประพนธ์ กระแสพันธ์ (2554: 34-35) ได้กำหนดขอบข่ายของงานด้านการบริหารทั่วไป สามารถแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) งานธุรการและสารบัญญ
- 2) งานทะเบียน สถิติและรายงาน
- 3) งานอาคารสถานที่
- 4) งานกิจการนักเรียนและบริการต่าง ๆ
- 5) งานด้านชุมชนสัมพันธ์

สัมมา รัตนธัญ (2556: 101-102) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารทั่วไป ดังนี้

- 1) งานธุรการและสารบรรณ
- 2) งานทะเบียน สถิติและรายงาน
- 3) งานกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ
- 4) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 5) งานอาคารสถานที่
- 6) การวางแผนอำนวยการและประสานงาน

พัชราภรณ์ เย็นมนัส (2558: 55) ได้แบ่งขอบข่ายของงานบริหารทั่วไป ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นงานหลัก ๆ ได้ ดังนี้

- 1) งานอาคารสถานที่
- 2) งานประชาสัมพันธ์
- 3) งานกิจการนักเรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่า จากการศึกษาขอบข่ายของการบริหารทั่วไป ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการบริหารงานทั่วไป ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งครอบคลุมภาระงานทั้ง 19 ด้าน ได้แก่ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริม

และประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือเป็นตัวแทนของชุมชนอย่างแท้จริงที่จะเข้ามาบริหารสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารหรือบุคลากรอื่น ๆ โดยในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อ ดังนี้

1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 2) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) หมวด 5 การบริหารและจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ กล่าวว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

จากสาระดังกล่าว การกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นสภาพจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงที่ปรากฏในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 129 ก ดังนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของนักเรียน และให้หมายความรวมถึงบุคคลที่นักเรียนอยู่ด้วยเป็นประจำหรือที่นักเรียนอยู่รับใช้การทำงาน “ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย หรือหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับงบประมาณจากรัฐ แต่ละแห่งยกเว้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและศูนย์การเรียน

“สถานศึกษาขนาดเล็ก” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกินสามร้อยคน

“สถานศึกษาขนาดใหญ่” หมายความว่า สถานศึกษาที่มีนักเรียนเกินกว่าสามร้อยคนขึ้นไป

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชนรวมตัวกันไม่น้อยกว่า สิบห้าคน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษา หรือท้องที่ตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมาย ซึ่งสถานศึกษาตั้งอยู่

“ศิษย์เก่า” หมายความว่า ผู้ที่สถานศึกษารับรองว่าสำเร็จการศึกษาจากหรือเคยศึกษาในสถานศึกษานั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่ง

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่ง

“ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษาตั้งอยู่

ข้อ 2 ในสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนเก้าคน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย

- (1) ประธานกรรมการ
- (2) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนหนึ่งคน
- (3) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวนหนึ่งคน
- (4) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน
- (5) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน
- (6) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนหนึ่งคน
- (7) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่จำนวนหนึ่งรูป หรือหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนสองรูปหรือสองคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่
- (8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและจำนวนหกคน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่
- (9) ผู้อำนวยการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 3 ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
 - (2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 - (3) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - (4) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 - (5) ไม่เป็นคู่สัญญากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานั้น
- ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ ผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตาม (5) ต้องออกจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบกิจการหรือการใดๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อผู้อำนวยการภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ

ข้อ 4 นอกจากคุณสมบัติตามข้อ 3 แล้ว

- (1) กรรมการตามข้อ 2 (2) ต้องเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น
- (2) กรรมการตามข้อ 2 (3) ต้องเป็นครู
- (3) กรรมการตามข้อ 2 (4) ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น
- (4) กรรมการตามข้อ 2 (6) ต้องเป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้าง ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น
- (5) กรรมการตามข้อ 2 (8) ต้องไม่เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่าสามแห่งขึ้นไปในเวลาเดียวกัน และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

ข้อ 5 ให้ผู้อำนวยการดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ดังต่อไปนี้

- (1) ในการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) และ (6) ให้บุคคลแต่ละประเภท เสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 3 และข้อ 4 จากนั้นให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือประเภทละหนึ่งคน ทั้งนี้โดยให้แต่ละประเภทแยกกันดำเนินการ
- (2) ในการสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (4) ให้องค์กรชุมชนเสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควร เป็นกรรมการ ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ 3 และข้อ 4 จากนั้นให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ จำนวนหนึ่งคนในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษา หรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการ สรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงใกล้เคียง หรือ

ในท้องที่ตำบลหรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในสถานศึกษานั้น

(3) การสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (5) ให้ดำเนินการโดยสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(4) การสรรหาและเลือกกรรมการตามข้อ 2 (8) ให้ดำเนินการโดยการพิจารณา ร่วมกันของผู้ที่ได้รับการสรรหาและได้รับเลือกให้เป็นกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ กรรมการตามข้อ 2 (9) ให้ได้จำนวนสองคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนเจ็ดคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่

(5) การสรรหาและการเลือกประธานกรรมการ ให้ผู้ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) และกรรมการตามข้อ 2 (9) ร่วมกันเลือกประธานกรรมการ จากผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(6) ให้ผู้อำนวยการเสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับการสรรหาและได้รับเลือกตาม (1) ถึง (5) ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการ

ข้อ 6 หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา และการเลือกกรรมการนอกจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามประกาศของสถานศึกษา

ข้อ 7 ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ

(4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 3 หรือข้อ 4

(5) พ้นจากการเป็นพระภิกษุ เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์

ข้อ 8 ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการตามข้อ 2 (2) (3) (4) (5) (6) (7) หรือ (8) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธานกรรมการ หรือ กรรมการแทนภายในเก้าสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่ดำเนินการก็ได้

ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระ และให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่

ข้อ 9 สถานศึกษาที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างจากสถานศึกษาอื่นพื้นฐานโดยทั่วไป ซึ่งไม่สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาได้ครบองค์ประกอบตาม

กฎกระทรวงนี้ การกำหนด องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวน กรรมการในแต่ละลักษณะ และประเภทของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการประกาศให้สถานศึกษาใดเป็นสถานศึกษาที่มี สภาพและลักษณะการปฏิบัติงาน แตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป

ข้อ 10 ในวาระเริ่มแรกให้ผู้อำนวยการดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและ กรรมการ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ 11 ในวาระเริ่มแรกกรรมการตามข้อ 2 (3) ยังไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จนกว่า ครูสภาจะกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา

ข้อ 12 ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจตีความและวินิจฉัย ปัญหา อันเกี่ยวกับการปฏิบัติการ หรือการดำเนินการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและ กรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้

ดังนั้นสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ทำหน้าที่ กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ แลให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและ เลขาธิการคณะกรรมการสถานศึกษา

3.2) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ คณะกรรมการมีหน้าที่ (ข้อ 13) ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาของสถานศึกษา
- 2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น
- 4) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มี คุณภาพและได้มาตรฐาน
- 6) ส่งเสริมให้การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถ พิเศษให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ
- 7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้าน การบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสื่อสารจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่นและของชาติ

9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น

10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อ สาธารณชน

11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่ เห็นสมควร

12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น ดังนั้นสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่หลักในการกำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา โดยครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร วิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป

4) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ครอบครัวหรือชุมชนที่ไม่มี ความพร้อมในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ให้มีโอกาสได้ศึกษาเหมือนกับครอบครัวหรือชุมชนอื่นได้รับ โดยเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่แถวชานเมืองและเปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือบางโรงเรียนอาจเปิดถึงมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้นำเสนอประเด็น ดังต่อไปนี้ 1) ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2) ความสำคัญ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

4.1) ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้เริ่มดำเนินการขึ้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2530 ซึ่ง คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กรมสามัญศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นในเขตพื้นที่ชนบทยากจน และเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2532 เห็นชอบให้กรมการศึกษานอก โรงเรียนดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผล ให้อัตราการเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสาเหตุที่มีโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษาดังกล่าวเป็นเพราะระหว่างปี 2525-2530 เด็กไทยส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเพียงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 และมีอัตราการเข้าเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะถดถอย จากสภาพการจัด การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาลขณะนั้นเห็นว่าการจัด การศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และกระจายการบริหารให้ทั่วถึง จะเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยยกระดับ การศึกษาของประชาชนให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้มากและรวดเร็วยิ่งขึ้นจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเร่งขยายโอกาสไปสู่ส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว และหลังจาก นั้นจึงได้ให้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาภาค

บังคับ โดยเปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 เป็นต้นมา (พิมล ยังบุญช่วย, 2546: 15)

สรุปได้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้น เกิดมาจากรัฐบาลตระหนักถึงการศึกษาคือของเด็กไทยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำความรู้ไปใช้ในอนาคต และเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งคือ สามารถแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองได้อีกด้วย

4.2) ความสำคัญของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานับว่าเป็นโรงเรียนที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาที่อยู่ในชนบท ซึ่งอาจจะมีฐานะยากจน หรือไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสนี้ ยังมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อเพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย (พิมล ยังบุญช่วย, 2546: 18) ทางด้านของปรีชา ทองรส (2541: 7) ได้กล่าวว่า โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นโครงการที่สำคัญมากโครงการหนึ่ง ที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของเยาวชนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการสนองต่อนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้นถึง 9 ปี หรือ 12 ปี ตามนโยบายทางสังคมด้านการศึกษาในหลาย ๆ รัฐบาล

สรุปได้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้น มีความสำคัญอย่างมากในพื้นที่ชนบทห่างไกล เพราะถ้าหากจะเรียนต่อก็ต้องเดินทางมาเรียนเป็นระยะทางที่ไกล มีค่าใช้จ่ายที่สูง เมื่อรัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญ และจัดตั้งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขึ้น สิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดคือ สามารถช่วยเหลือผู้ที่มีรายได้น้อย และด้อยโอกาสทางการศึกษา เพราะการศึกษาเหล่านี้ จะยกระดับสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ให้สูงขึ้น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.3) จำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

จำนวนประชากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

ปัตตานี เขต 1	16
ปัตตานี เขต 2	10
ปัตตานี เขต 3	5
รวมทั้งสิ้น	31

5) การอภิปรายกลุ่ม

การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) คือ การร่วมกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ ระหว่างผู้อภิปรายและผู้เข้าร่วมอภิปราย มีจำนวนประมาณ 5-20 คน ในเรื่องที่คุณอภิปรายนำมาเสนอ หรือเป็นเรื่องที่กลุ่มสนใจร่วมกัน ซึ่งข้อสรุปที่ได้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการต่อยอดความรู้และเป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่นำอภิปรายนั้น มาจากการเลือกกันเองภายในกลุ่ม มีหน้าที่เป็นคนดำเนินการอภิปราย โดยพยายามให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่กำลังอภิปราย (ศกรินทร์ ชนประชา, 2550: 79)

ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) ในระยะที่ 3 คือ หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยจุดประสงค์ของการอภิปรายกลุ่มนั้น คือ การหาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพในครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ใน 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

5.1) วัตถุประสงค์ในการใช้อภิปรายกลุ่ม

- 1) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันของกลุ่มคนที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น เพศเดียวกัน แต่มีวัยแตกต่างกัน
 - 2) เพื่อได้ข้อมูลเปรียบเทียบพฤติกรรมของกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน เช่น เพศหญิง กับ เพศชาย
 - 3) เพื่อใช้ในงานวิจัยที่ต้องการความสะดวกและรวดเร็ว เพราะเป็นเทคนิคที่ใช้งบประมาณค่อนข้างน้อยและง่ายต่อการจัดการ
 - 4) เพื่อทราบว่า เหตุผลใดที่ทำให้กลุ่มคนที่มีลักษณะคล้ายกัน มีการคิดหรือทัศนคติที่แตกต่างกัน การอภิปรายกลุ่มจึงเป็นการสนทนาสองทาง (Two-way communication) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถได้จากการทำวิจัยเชิงสำรวจ (ชินสุมล บุนนาค, 2553: 101)
- ดังนั้นสรุปได้ว่า การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกัน สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ได้ข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อการนำไปวิเคราะห์ต่อไป

5.2) เทคนิคการเตรียมการอภิปรายกลุ่ม

- 1) ขั้นตอนเตรียมการ เป็นการหาผู้ร่วมอภิปรายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (Recruiting research respondents) โดยกลุ่มตัวอย่างนั้นจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการสนทนาดังกล่าว เช่น จะ

ศึกษาเจตคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล กลุ่มตัวอย่างก็จะต้องเป็นผู้ที่เล่นการพนันฟุตบอลและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ จากนั้น จึงแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมอภิปราย จำแนกตามตัวแปรที่เราสนใจ

2) ขั้นตอนการดำเนินการอภิปรายกลุ่ม เมื่อได้กลุ่มผู้ร่วมอภิปรายแล้ว จากนั้นทำการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการอภิปรายกลุ่ม ในขั้นตอนก่อนที่จะอภิปรายกลุ่มนั้น ผู้นำการอภิปรายจะต้องแนะนำตัว บอกประวัติเกี่ยวกับการทำงานคร่าว ๆ ซึ่งก่อนการอภิปรายจะต้องสร้างความคุ้นเคย หรือพยายามทำให้การอภิปรายกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น เป็นกันเอง (Small talk) และที่สำคัญจะต้องกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการทำอภิปรายกลุ่ม แนะนำขั้นตอนการดำเนินการว่ามีอะไรบ้างในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้ผู้ร่วมอภิปรายมีความเข้าใจตรงกันและเห็นภาพชัดเจน

3) ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและตีความ ในขั้นตอนสุดท้ายถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญและยากโดยเฉพาะในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมักจะไม่ใช่สถิติช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะต้องวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการอภิปรายกลุ่มดังกล่าว เพื่อนำไปสู่คำตอบและข้อสรุปที่เราได้ตั้งสมมติฐานไว้โดยเป็นการสรุปในแต่ละประเด็นอย่างละเอียด พร้อมทั้งยกคำพูดของผู้ตอบมาใส่ในรายงานเพื่อใช้อ้างอิงหรือสนับสนุนรายงานการวิจัยในแต่ละประเด็น (ชินสุมล บุนนาค, 2553: 104-109)

สรุปได้ว่า การอภิปรายกลุ่ม คือ รูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นเทคนิคและวิธีการของการทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลที่ได้นั้น มีความถูกต้องชัดเจน และเป็นข้อมูลเชิงลึก อีกทั้งยังทราบถึงปัญหา และข้อเสนอแนะที่แท้จริงอีกด้วย

6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1) งานวิจัยในประเทศ

อนงค์ จันโทภาศ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อำเภอวัฒนานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน ในอำเภอวัฒนานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน ในอำเภอวัฒนานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน ในอำเภอวัฒนานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระของหลักสูตร ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เบญจรงค์ แสงสุกาว (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียง

เฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

ถวิล เกษสุพรรณ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า 1) การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมและทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่ากับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ประพนธ์ กระจ่างพันธุ์ (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก เรียงตามคะแนนเฉลี่ย คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพภักขรินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารทั่วไปของโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาด้านต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

พิชานถ เพชรนาชม (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน 2) การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันที่ระดับ .05 3) การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยัน แก้วบุญมา (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรกอยู่ในระดับบ่อย ๆ ได้แก่ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นดังนี้ 2.1) ปัญหาด้านการบริหารวิชาการ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ในเรื่องของวิชาการที่ไม่เพียงพอ ซึ่งข้อเสนอแนะ คือ ควรให้ความรู้ที่จำเป็นด้านวิชาการกับคณะกรรมการสถานศึกษา 2.2) ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการประชุม ติดตามงานของสถานศึกษามากนัก ซึ่งข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดให้คณะกรรมการสถานศึกษามีการเข้าร่วมประชุมทุก ๆ เดือนและมีการศึกษาดูงานควบคู่กันไปด้วย 2.3) ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณ ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ และการบริหารงบประมาณไม่เบ็ดเสร็จ

ภายในโรงเรียน ซึ่งข้อเสนอแนะ คือ ควรให้โรงเรียนบริหารงานด้านงบประมาณให้เบ็ดเสร็จภายในโรงเรียน และควรเพิ่มงบประมาณสนับสนุนหลาย ๆ ด้านเพื่อนำมาใช้จ่ายในส่วนที่มีความจำเป็น 2.4) ปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบถึงสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 4 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมนั้น ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมด้านการบริหารทั่วไปเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคลากรตามลำดับดังนี้ 3.1) ด้านการบริหารทั่วไป ควรมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนได้ทราบถึงความจำเป็นของการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 3.2) ด้านการบริหารวิชาการ ควรมีการส่งเสริมการจัดโครงการเพื่อหารายได้ เพื่อนำไปพัฒนาสื่อเทคโนโลยี ควรจัดหาผู้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ด้านวิชาการทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน และควรจัดการสรรหาผู้สนับสนุนด้านการเงินและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา 3.3) ด้านการบริหารงบประมาณ ควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในเรื่องของการระดมทุน การพัฒนา สนับสนุนจัดหาทุน และสนับสนุนแรงงานในการดำเนินงาน 3.4) ด้านการบริหารบุคลากร ควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานศึกษาในการปฏิบัติงานของบุคลากรและการพัฒนาให้เห็นในการโอนย้ายบุคลากร

อานัต สายโสภา (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ทั้ง 12 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขวัญชนะ กิจนุกร (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ

ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไปและด้านการบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย มีดังต่อไปนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ

1) ควรมีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา วิถีชีวิตความเป็นอยู่และความต้องการของสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ 2) ควรมีแผนงานในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดทำสารสนเทศของนักเรียน 3) ควรมีแผนงานในการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารงบประมาณ 1) ควรมีการวางแผนการใช้งบประมาณที่สอดคล้องกับสภาพการบริหารงานภายในโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน โปร่งใส และตรวจสอบได้ 2) ควรมีแผนงานเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความสำคัญในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน และสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ควรมีการวางแผนการใช้งบประมาณร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการบริหารงานบุคคล 1) ควรมีแผนงานในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรของพนักงานครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การเลื่อนวิทยฐานะ เป็นต้น 2) ควรมีแผนงานในการส่งเสริมวินัย คุณธรรมจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) ควรมีแผนเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนด้านอัตรากำลังในการบริหารงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้านบริหารงานทั่วไป 1) ควรมีแผนงานในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร แล้วนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ไปใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ มีการประมวลผลข้อมูลและนำผลการประมวลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 2) ควรมีแผนงานในการจัดกิจกรรมการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารจัดการโรงเรียนแบบใช้ทรัพยากรร่วมกัน 3) ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนที่กำหนดไว้

รูสดีย์ ดอหะ (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาอิสลามแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐดังกล่าวข้างต้น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐดังกล่าวข้างต้น เมื่อแยกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน และระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการนั้น ให้สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ในด้านการบริหารงานงบประมาณ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้งบประมาณต่าง ๆ ส่วนในด้านการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาควร

มีส่วนร่วมในการผลักดัน สรรหา และพัฒนาบุคลากร ในด้านการบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตลอดจนจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่เหมาะสม สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

รุ่งฤดี แคล้วคลาด (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษาและขนาดของโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 4) ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 5) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า คณะกรรมการได้เสนอคณะทำงานในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติประจำปี การจัดทำสาระของหลักสูตร การจัดการทรัพยากร การใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการด้วยเช่นกัน

จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสถานภาพที่แตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพเป็นอายุที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนแตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการทำที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน และจากงานวิจัยข้างต้น ปัญหาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง

6.2) งานวิจัยต่างประเทศ

Ridout (1997: 33-48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในนิวยอร์กและบราดอร์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองไม่เคยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนครู อาจารย์มีบทบาทเพียงเล็กน้อยและมีอยู่อย่างจำกัด ส่วนผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุด ผู้ปกครองและครูต้องการ

มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษา และต้องการให้มีการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทมากยิ่งขึ้น

Gold (2000: 295) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยเน้นการให้ความร่วมมือกันระหว่างชุมชน นักการศึกษา และผู้ปกครอง ในรัฐฟิลาเดเฟีย ผลการศึกษาพบว่า การจัดการของชุมชนนั้นเป็นเครื่องมือหรือสื่อกลางระหว่างโรงเรียน กับผู้ปกครองและครอบครัว เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์คือ การอ่านออกและเขียนได้ และยังให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

Grossi (2001; 4241-A) ได้ศึกษาถึงความตระหนักของผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือจากชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกันทางการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาพยายามประสานความร่วมมือเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา โดยเน้นไปที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพราะครอบครัวถือว่าเป็นหน่วยทางสังคมที่มีความสำคัญที่สุด และใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด

Printy (2002: 1533-A) ได้วิจัยเรื่อง ชุมชนแห่งการปฏิบัติ : แบบแผนการมีส่วนร่วมและผลกระทบต่อวิชาชีพของครูคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมปลาย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในชุมชนแห่งการปฏิบัติ ทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ ส่วนความสามารถและการใช้เทคโนโลยีหรือเทคนิคการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีลักษณะเพิ่มมากขึ้นจากเดิม

Bennett (2003: 1073-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ.1915 ถึง 1940 การมีส่วนร่วมของครูเป็นไปอย่างกว้างขวาง ครูมีส่วนร่วมในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนของรัฐ ครูมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มแรก รวมทั้งการทำหลักสูตรครั้งแรก แต่ส่วนมาก ครูจะมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อมากที่สุด

จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน จะช่วยให้งานบรรลุตามเป้าหมายทางการศึกษาที่วางไว้ร่วมกัน การที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้นเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถ บทบาทหน้าที่ของตนเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 381 คน ใน 31 โรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 16, 10 และ 5 โรงเรียนตามลำดับ โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน) จำนวน 7, 5 และ 2 โรงเรียนตามลำดับ และโรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียน มากกว่า 300 คนขึ้นไป) จำนวน 9, 5 และ 3 โรงเรียน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวนโรงเรียน	จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษา
ปัตตานี เขต 1	16	198
ปัตตานี เขต 2	10	120
ปัตตานี เขต 3	5	63
รวมทั้งสิ้น	31	381

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

หมายเหตุ

โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 300 คน) มีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนมากกว่า 300 คนขึ้นไป) มีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน

1.2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 196 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้วิธีคำนวณจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane. 1973: 725) ที่ความคลาดเคลื่อน .05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N คือ ขนาดของประชากร
e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

จากการคำนวณ

$$n = \frac{381}{1 + 381(0.05)^2} = 195.13$$

พบว่า ประชากรจำนวน 381 คน ได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 196 คน คิดเป็นร้อยละ 51.44

จากนั้น ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา โดยการคำนวณตามสัดส่วนด้วยค่าร้อยละ จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ตามจำนวนที่กำหนดได้ ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวนโรงเรียน	จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษา	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ปัตตานี เขต 1	16	198	102
ปัตตานี เขต 2	10	120	62
ปัตตานี เขต 3	5	63	32
รวมทั้งสิ้น	31	381	196

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3) ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 9 คน ใน 3 โรงเรียน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเลือกจากโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือก คือ โรงเรียนที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพรอบ 3 ปี 2554-2558 ที่มีคะแนนรวมมากที่สุด ซึ่งคัดเลือกมาเขตละ 1 โรงเรียน รวม 3 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยมีข้อคำถามครอบคลุมลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารบุคคล
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป

โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ

- 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 ใช้เกณฑ์แปลความหมายคะแนน 5 ระดับ โดยอาศัยเกณฑ์การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550: 69)

- คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.2) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

การสร้างเครื่องมือเพื่อสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ผลงานวิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน
- 2) ทำการลงสำรวจพื้นที่ โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเลือกจากโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ใน 3 โรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ก่อนจะนำไปประยุกต์ข้อคำถามให้เข้ากับแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามา
- 3) กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับขอบข่ายการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมในจังหวัดปัตตานี จำนวน 4 ด้าน คือ
 - 1) ด้านการบริหารวิชาการ
 - 2) ด้านการบริหารงบประมาณ

3) ด้านการบริหารบุคคล

4) ด้านการบริหารทั่วไป

4) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 4 ด้านข้างต้น

5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไข

6) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Content validity)

7) นำผลตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence index: IOC) ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ 2549: 242)

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามในแบบสอบถาม มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามในแบบสอบถาม มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามในแบบสอบถาม ไม่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องจะต้องมีค่า ระหว่าง 0.50-1.00 จึงจะถือว่าข้อคำถามในแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (พิชิต ฤทธิ์จรูญ 2549: 243)

8) นำแบบสอบถามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้เรียนในจังหวัดปัตตานี ฉบับร่างทั้งฉบับด้วยค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (α -Cronbach' s Alpha Coefficient) เป็นการวัดคุณภาพความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามว่าแต่ละข้อคำถามสอดคล้องกันหรือไม่ เป็นการวัดการสอดคล้องภายใน (Internal consistency) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าความเชื่อมั่นต้องมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (ธีรวิทย์ เอกะกุล 2550: 183) ได้ความเชื่อมั่นที่ 0.90

9) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.3.1) แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ศึกษาและประยุกต์มาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดประเด็นในการทำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำมาสร้างแบบสอบถามต่อไป

2.3.2) แบบบันทึกการอภิปรายกลุ่ม

ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อในการอภิปรายกลุ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลจาก ตำรา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ นำมาสร้างแบบบันทึก โดยแบบบันทึกการอภิปรายกลุ่ม มีรายละเอียดและโครงสร้าง ดังนี้ 1) หัวข้อเรื่องที่น่ามาอภิปรายกลุ่ม 2) วันที่ในการจัดอภิปรายกลุ่ม 3) สรุปผลการอภิปรายกลุ่ม โดยเขียนแบบความเรียงหรืออาจแยกเป็นประเด็นก็ได้ แล้วนำไปใช้ในการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่ง แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีต่อไป

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

- 1) ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ทำการศึกษาวินิจฉัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ
- 2) จัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 196 ชุด ไปยังผู้บริหารของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ทำการวิจัย
- 3) ติดตาม และรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 196 ชุด จากสถานศึกษาด้วยตนเอง ประมาณ 15 วัน หลังจากแจกแบบสอบถาม
- 4) ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.2) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

- 1) ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ทำการศึกษาวินิจฉัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในขั้นตอนแรก
- 2) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามต่อไป
- 3) ทำการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามต่อไป
- 4) เมื่อทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเสร็จแล้ว ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงกลุ่มเป้าหมายที่ได้ทำการเลือกไว้ จำนวน 9 คน ใน 3 โรงเรียน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ชั้นพื้นฐาน โดยทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเลือกจากโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำการอภิปรายกลุ่มต่อไป

5) จัดอภิปรายกลุ่ม เรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1) วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอตารางประกอบคำบรรยาย

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา โดยการทดสอบ t(t-test) และ F(F-test) ใช้การประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4.2) วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยใช้เทคนิค ดังนี้

1) จำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) เป็นการนำข้อมูลที่ได้ นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ เช่น ข้อมูลหมวดการบริหารวิชาการ ข้อมูลหมวดบริหารงบประมาณ เป็นต้น

2) วิเคราะห์สรุปลุ่ปนัย (Analytic Induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น

5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ค่าความถี่ (Frequency) โดยสร้างแผนภูมิฮิสโทแกรม (สุชาติ บวรกิตติวงศ์, 2548: 64)
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นค่าสถิติที่นิยมใช้กันมาก โดยเป็นการเปรียบเทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการกับความถี่หรือจำนวนทั้งหมดที่เทียบเป็น 100 จะหาค่าร้อยละจากสูตรต่อไปนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

ค่าร้อยละจะแสดงความหมายของค่า และสามารถนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบได้

- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) หรือมีชื่อย่อเลขคณิต (Average or Arithmetic Mean) ค่าเฉลี่ยจัดได้ว่าค่าดัชนีวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลางที่ใช้กันมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็นค่าที่ได้จากการนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูลหรืออาจใช้สูตร (ชิตชนก เิงเซาว์, 2539: 241)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	คือ	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	คือ	ผลรวมของข้อมูลทุกตัว
	x	คือ	ค่าของข้อมูลแต่ละตัว
	n	คือ	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

- 4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นวิธีการวัดการกระจาย โดยยึดค่าเฉลี่ยเป็นตัวหลัก แล้วนำระยะทางระหว่างแต่ละตัวและค่าเฉลี่ยมาพิจารณาในการคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถทำได้โดยใช้สูตรต่อไปนี้ (ชิตชนก เิงเซาว์, 2556: 90)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

เมื่อ	S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
-------	------	---	----------------------

5.2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถาม โดยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

2) การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5.3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุ โดยใช้สถิติ t-test ใช้การประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้สถิติ F-test ใช้การประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี" ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกับคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดปัตตานี โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.84 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

1. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้มาซึ่งแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

5. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 2 แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

1. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้มาซึ่งแบบสอบถาม

จากการลงสำรวจพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก โดยการเลือกสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการ อย่างละ 3 คน ใน 3 โรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่แท้จริง โดยสามารถเขียนเป็นข้อสรุปในแต่ละด้านได้ ดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาได้ตอบว่า “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่จะเน้นไปทางการให้ข้อเสนอแนะ ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น การเสนอแนะเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่วนตัวแทนครูได้กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ส่งเสริมและให้การสนับสนุนการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักเรียน ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ และส่งเสริมวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว หน่วยงานต่าง ๆ อีกด้วย” นอกจากนี้แล้ว

ผู้บริหารสถานศึกษายังบอกอีกว่า “คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังช่วยกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา วัสดุต่าง ๆ เพื่อมอบให้แก่โรงเรียน วางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน มีส่วนร่วมในการติดตาม นิเทศหลักสูตรสถานศึกษา มีส่วนร่วมในด้านการประกันคุณภาพภายในและประเมินภายนอก และในบางครั้ง คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนช่วยในเรื่องของการประสานงานกับสถานศึกษาอื่น ๆ และที่สำคัญไปกว่านั้น คือมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาที่วางไว้”

ด้านการบริหารงบประมาณ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านบริหารงบประมาณ ดังนี้

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ได้กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนส่งเสริมการระดมทุนให้กับโรงเรียน เสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณให้แก่โรงเรียน วางแผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษาร่วมกับคณะผู้บริหาร วางแผนการบริหารจัดการเรื่องพัสดุของสถานศึกษา นอกจากนี้แล้วนั้น

ผู้บริหารสถานศึกษายังกล่าวอีกว่า “คณะกรรมการสถานศึกษายังมีหน้าที่ในการจัดหางบประมาณให้แก่โรงเรียน ร่วมติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ

นอกจากนี้แล้ว ตัวแทนครูยังกล่าวอีกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบบัญชีของสถานศึกษาด้วยเช่นกัน”

ด้านการบริหารบุคคล

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารงานบุคคลนั้น

ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความเห็นว่า “คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนช่วยในการจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครู จัดทำระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้ในสถานศึกษา

ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความเห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนส่งเสริมวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน จัดสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้แล้ว ยังมีส่วนช่วยในการพิจารณา สรรหาบุคลากรที่มีความสามารถเข้ามาทำการสอนในโรงเรียน”

ตัวแทนครูยังกล่าวอีกด้วยว่า “คณะกรรมการสถานศึกษายังมีหน้าที่ประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอีกด้วย”

ด้านการบริหารงานทั่วไป

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปใจความได้ว่า

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนส่งเสริม สนับสนุนงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษายังบอกอีกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีส่วนช่วยเหลือ สนับสนุนงานด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และงานด้านบริหารทั่วไป และยังมีหน้าที่ส่งเสริมและ สนับสนุนเด็กที่อยู่ในเขตบริการของตนเองให้ได้รับการศึกษา รวมทั้งพิทักษ์สิทธิเด็ก เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสอีกด้วย นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการสถานศึกษายังมีส่วนช่วยในการทำแผนพัฒนาโรงเรียน กำหนดนโยบายของโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบต่าง ๆ ช่วยระดมทรัพยากร ทุนการศึกษาให้แก่โรงเรียน ดูแล ประเมินอาคารสถานที่ของโรงเรียน

ส่วนตัวแทนครู ได้กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในงานธุรการให้มีความคล่องแคล่ว ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ และเห็นชอบรายงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึกข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยตามหัวข้อสำคัญในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารวิชาการ

1. ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของท้องถิ่น
2. ให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
4. สนับสนุนการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ
5. ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมด้านวิชาการ
6. ส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว และหน่วยงานอื่น ๆ
7. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
8. หาสื่อต่าง ๆ ให้กับโรงเรียน
9. ร่วมวางแผนแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียน
10. ติดตาม นิเทศหลักสูตรของสถานศึกษา
11. ประสานความร่วมมือด้านวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาที่วางไว้
13. ประเมินคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก

ด้านการบริหารงบประมาณ

1. ส่งเสริมระดมทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน
2. เสนอแนวทางการบริหารงบประมาณให้กับโรงเรียน
3. วางแผนการใช้งบประมาณร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา
4. วางแผนการบริหารพัสดุของสถานศึกษา
5. จัดสรรงบประมาณร่วมกันกับผู้บริหาร
6. ติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษา
7. ติดตาม ตรวจสอบด้านบัญชีของสถานศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล

1. จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครู
2. จัดทำระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้ในสถานศึกษา
3. ส่งเสริมวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน
4. จัดสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. พิจารณา สรรหาบุคลากรที่มีความสามารถเข้ามาทำการสอนในโรงเรียน
6. ประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ด้านการบริหารงานทั่วไป

1. ส่งเสริม สนับสนุนงานต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

3. สนับสนุนงานด้านบริหารวิชาการ
4. สนับสนุนงานด้านบริหารงบประมาณ
5. สนับสนุนงานด้านบริหารบุคคล
6. สนับสนุนงานด้านบริหารทั่วไป
7. ส่งเสริมและสนับสนุนเด็กที่อยู่ในเขตบริการของตนเองให้ได้รับการศึกษา
8. พิทักษ์สิทธิเด็ก เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส
9. จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน
10. กำหนดนโยบายของโรงเรียน
11. ให้ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบต่าง ๆ
12. ช่วยระดมทรัพยากร ทุนการศึกษาให้แก่โรงเรียน
13. ดูแล ประเมินอาคารสถานที่ของโรงเรียน
14. อำนวยความสะดวกในงานธุรการให้มี คล่องแคล่ว
15. ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ
16. เห็นชอบรายงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แสดงผลดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

สถานภาพคณะกรรมการสถานศึกษา	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	ต่ำกว่า 40 ปี	24	13.3
	40 ปีขึ้นไป	156	86.7
รวม		180	100
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	34	18.9
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	110	61.1
	ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	36	20.0
รวม		180	100

สถานภาพคณะกรรมการ สถานศึกษา	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	น้อยกว่า 4 ปี	80	44.5
	4-8 ปี	78	43.3
	มากกว่า 8 ปี	22	12.2
รวม		180	100

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 180 คน เมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระ ได้ผลดังนี้

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ต่ำกว่า 40 ปี มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ช่วง 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7

ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 ปริญญาโทหรือเทียบเท่า มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา น้อยกว่า 4 ปี มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 ระหว่าง 4-8 ปี มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 มากกว่า 8 ปี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี รายงาน ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป แสดงผลดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี รายงาน

ด้าน	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
บริหารวิชาการ	3.88	0.40	มาก
บริหารงบประมาณ	3.60	0.40	มาก
บริหารบุคคล	3.84	0.50	มาก
บริหารทั่วไป	4.14	0.37	มาก
รวม	3.87	0.34	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน มีส่วนร่วม ด้านบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 3.60$) อยู่ในระดับมาก ด้านบริหารบุคคล ($\bar{X} = 3.84$) อยู่ในระดับมาก และด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.14$) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1.	ด้านบริหารวิชาการ			
	1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น	3.87	1.09	มาก
	2. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	3.84	0.80	มาก
	3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.89	0.90	มาก
	4. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.86	0.74	มาก
	5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	3.82	0.81	มาก
	6. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน	3.88	0.83	มาก
	7. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.89	มาก
	8. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพให้กับนักเรียน	3.84	0.88	มาก
	9. ท่านมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินภายนอก	3.89	0.81	มาก
	10. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา	3.96	0.90	มาก

ข้อ	การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านบริหารวิชาการ				
11.	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ	3.83	0.86	มาก
12.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.87	0.86	มาก
13.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	3.99	0.94	มาก
รวม		3.88	0.40	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 13. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ข้อ 7. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) ข้อ 10. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) ข้อ 3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ข้อ 9. ท่านมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ข้อ 6. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ 12. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ 4. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ข้อ 2. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ข้อ 8. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพให้กับนักเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ข้อ 11. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และข้อ 5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$)

ตารางที่ 6 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหาร
งบประมาณ จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
2. ด้านบริหารงบประมาณ				
14.	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดลำดับ ความสำคัญ ในการบริหารงานด้านงบประมาณ	3.60	0.86	มาก
15.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของ สถานศึกษา	3.58	0.57	มาก
16.	ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินการใช้งบประมาณของ สถานศึกษา	3.64	0.68	มาก
17.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดม ทรัพยากร เพื่อมาสนับสนุนสถานศึกษา	3.58	0.70	มาก
18.	ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารงานงบประมาณให้แก่ สถานศึกษา	3.57	0.73	มาก
19.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ การ ทำบัญชีการใช้งบประมาณของสถานศึกษา	3.63	0.85	มาก
20.	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารพัสดุ และสินทรัพย์ของสถานศึกษา	3.58	0.60	มาก
รวม		3.60	0.41	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารงบประมาณโดยรวม อยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 16. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และ
ประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) ข้อ 19. ท่านมีส่วน
ร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ การทำบัญชีการใช้งบประมาณของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.63$) ข้อ 16. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดลำดับความสำคัญ ในการบริหารงานด้าน
งบประมาณ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ข้อ 15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณ
เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ข้อ
17. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อมาสนับสนุนสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ข้อ 20. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ของ
สถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ข้อ 18. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง

ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารงานประมาณให้แก่สถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.57$)

ตารางที่ 7 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารบุคคล
จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
3. ด้านบริหารบุคคล				
21.	ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนอัตรากำลัง ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาของ สถานศึกษา	3.90	0.86	มาก
22.	ท่านมีส่วนร่วมในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อ ปฏิบัติงานในสถานศึกษา	3.88	0.87	มาก
23.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและสวัสดิการ เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ เชิดชูเกียรติแก่ข้าราชการและ บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.80	0.77	มาก
24.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการเสริมสร้าง วินัย และจรรยาบรรณของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา	3.88	0.81	มาก
25.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	3.80	0.83	มาก
26.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีวิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียน	3.82	0.81	มาก
รวม		3.84	0.50	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารบุคคลโดยรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ข้อ 21. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนอัตรากำลัง
ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$)
ข้อ 22. ท่านมีส่วนร่วมในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อ
ปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 24. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำ
แผนในการเสริมสร้างวินัย และจรรยาบรรณของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วม

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 26. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีวิทยากรภายนอกและ
 ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) ข้อ
 23. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ เชิดชูเกียรติแก่ข้าราชการ
 และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ข้อ 25. ท่านมีส่วน
 ร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$)

ตารางที่ 8 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารทั่วไป
 จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	การมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
4.	ด้านบริหารทั่วไป			
27.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบงานธุรการให้มี ความสะดวก คล่องแคล่ว มีระเบียบและเป็นปัจจุบัน	4.06	0.78	มาก
28.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน และแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	4.08	0.87	มาก
29.	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ ส่งเสริมแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	4.19	0.75	มาก
30.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานต่าง ๆ	4.33	0.81	มาก
31.	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่าง สถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ	4.03	0.84	มาก
32.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนร่วมจัด กิจกรรมและร่วมพัฒนากับชุมชนและท้องถิ่น	4.22	0.78	มาก
33.	ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนงานบริการต่าง ๆ ของ สถานศึกษา เช่น งานแนะแนว งานกิจการนักเรียน เป็นต้น	4.17	0.81	มาก
34.	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่เสมอ	4.12	0.90	มาก
35.	ท่านมีส่วนร่วมในการเห็นชอบรายงานผลการ ดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อ สาธารณชน	3.97	0.91	มาก

ข้อ	การมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
4. ด้านบริหารทั่วไป				
36.	ท่านมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ทุนการศึกษา และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน	4.17	0.88	มาก
37.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในงานบริหารวิชาการ	4.00	0.90	มาก
38.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในงานบริหารงบประมาณ	4.02	0.90	มาก
39.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในงานบริหารบุคคล	4.24	0.79	มาก
40.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในงานบริหารทั่วไป	4.23	0.80	มาก
41.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนเด็กทุก คนที่อยู่ในเขตบริการให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.75	มาก
42.	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิ เด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มี ความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ	4.17	0.89	มาก
รวม		4.14	0.37	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารทั่วไปโดยรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 30. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาใน
การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.33$) ข้อ 41. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนเด็กทุกคนที่อยู่ในเขตบริการให้ได้รับ
การศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) ข้อ 39. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม
สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารบุคคล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) ข้อ 40.
ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารทั่วไป มีส่วนร่วมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ข้อ 32. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนร่วมจัดกิจกรรมและร่วม
พัฒนากับชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) ข้อ 29. ท่านมีส่วนร่วมในการ
กำหนดนโยบายและส่งเสริมแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)
ข้อ 33. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนงานบริการต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่น งานแนะแนว งานกิจการ
นักเรียน เป็นต้น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ข้อ 36. ท่านมีส่วนร่วมในการระดม
ทรัพยากร ทุนการศึกษา และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.17$) ข้อ 42. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อย

โอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ข้อ 34. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่เสมอ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ข้อ 28. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ข้อ 27. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบงานธุรการให้มีความสะดวก คล่องแคล่ว มีระเบียบและเป็นปัจจุบัน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ข้อ 31. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) ข้อ 38. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารงบประมาณ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ข้อ 37. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารวิชาการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ข้อ 35. ท่านมีส่วนร่วมในการเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)

4. ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม อายุ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ต่างกัน โดยใช้ t-test ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ตารางแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตามอายุ	ต่ำกว่า 40 ปี (n=24)			40 ปีขึ้นไป (n=156)			t	P
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ		
1. ด้านบริหารวิชาการ	3.73	0.51	มาก	3.91	0.38	มาก	-2.08	.103
2. ด้านบริหารงบประมาณ	3.37	0.44	ปานกลาง	3.63	0.39	มาก	-2.75**	.003

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ตามอายุ	ต่ำกว่า 40 ปี (n=24)			40 ปีขึ้นไป (n=156)			t	P
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ		
3. ด้านบริหารบุคคล	4.01	0.39	มาก	3.82	0.51	มาก	2.08	.087
4. ด้านบริหารทั่วไป	3.79	0.36	มาก	4.19	0.34	มาก	-5.36**	.000
โดยรวม	3.72	0.38	มาก	4.07	0.47	มาก	-2.24**	.026

**p<.05

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริหารวิชาการ และบริหารบุคคล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ต่างกัน ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ตารางแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วม	มัธยมศึกษาตอน ปลายหรือเทียบเท่า (n=34)			ปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า (n=110)			ปริญญาโทหรือสูงกว่า (n=36)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการบริหารวิชาการ	3.84	0.41	มาก	3.90	0.38	มาก	3.89	0.46	มาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	3.49	0.40	ปาน กลาง	3.60	0.60	มาก	3.68	0.43	มาก

การมีส่วนร่วม	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (n=34)			ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (n=110)			ปริญญาโทหรือสูงกว่า (n=36)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3. ด้านการบริหารบุคคล	3.78	0.51	มาก	3.84	0.50	มาก	3.92	0.48	มาก
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.08	0.37	มาก	4.13	0.36	มาก	4.21	0.40	มาก
รวม	3.80	0.35	มาก	3.87	0.32	มาก	3.92	0.38	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า

ผู้ที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ด้านบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ด้านบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และด้านบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$)

ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ด้านบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ด้านบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และด้านบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) ด้านบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) ด้านบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และด้านบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$)

ตารางที่ 11 ตารางแสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านการบริหารวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	0.76	2	0.38	0.23	0.80
	ภายในกลุ่ม	29.15	177	0.16		
	รวม	29.22	179			
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.67	2	0.34	2.03	0.13
	ภายในกลุ่ม	29.32	177	0.17		
	รวม	29.99	179			
3. ด้านการบริหารบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.37	2	0.18	0.74	0.48
	ภายในกลุ่ม	43.70	177	0.25		
	รวม	44.06	179			
4. ด้านการบริหารทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.14	1.03	0.36
	ภายในกลุ่ม	24.29	177	0.14		
	รวม	24.57	179			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.14	1.20	.303
	ภายในกลุ่ม	20.56	177	0.12		
	รวม	20.84	179			

**p<.05

จากตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐาน ที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน ต่างกัน ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ตารางแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

การมีส่วนร่วม	น้อยกว่า 4 ปี (n=80)			4 - 8 ปี (n=78)			มากกว่า 8 ปี (n=22)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านบริหารวิชาการ	3.68	0.32	มาก	4.05	0.39	มาก	4.08	0.39	มาก
2. ด้านบริหารงบประมาณ	3.45	0.40	ปานกลาง	3.72	0.39	มาก	3.68	0.35	มาก
3. ด้านบริหารบุคคล	3.67	0.42	มาก	3.99	0.53	มาก	3.97	0.46	มาก
4. ด้านบริหารทั่วไป	4.01	0.38	มาก	4.22	0.35	มาก	4.35	0.22	มาก
รวม	3.70	0.29	มาก	3.99	0.34	มาก	4.02	0.28	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา น้อยกว่า 4 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ด้านบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) ด้านการบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) และด้านบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$)

คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา 4 - 8 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) ด้านบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) ด้านการบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ด้านบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา มากกว่า 8 ปี
มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ด้านบริหาร
วิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ด้านบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.97$) ด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$)

ตารางที่ 13 ตารางแสดงการเปรียบเทียบความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

การมีส่วนร่วม	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านการบริหารวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	6.40	2	3.20	24.81	0.00**
	ภายในกลุ่ม	22.83	177	0.13		
	รวม	29.22	179			
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3.11	2	1.56	10.24	0.00**
	ภายในกลุ่ม	26.88	177	0.15		
	รวม	29.99	179			
3. ด้านการบริหารบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	4.29	2	2.14	9.54	0.00**
	ภายในกลุ่ม	39.77	177	0.22		
	รวม	44.06	179			
4. ด้านการบริหารทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	2.80	2	1.40	11.39	0.00**
	ภายในกลุ่ม	21.77	177	0.12		
	รวม	24.57	179			

การมีส่วนร่วม	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
	ระหว่างกลุ่ม	3.94	2	1.97	20.63	0.00**
โดยรวม	ภายในกลุ่ม	16.90	177	0.10		
	รวม	20.84	179			

**p<.05

จากตารางที่ 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 14 แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารวิชาการ จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

ระยะเวลาในการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	น้อยกว่า 4 ปี	4-8 ปี	มากกว่า 8 ปี	
	\bar{X}	3.70	3.99	4.02
น้อยกว่า 4 ปี	3.70	0.00**	0.00**	
4-8 ปี	3.99		0.93	
มากกว่า 8 ปี	4.02			

**p<.05

จากตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาน้อยกว่า 4 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่าง 4 – 8 ปี และ 8 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารงบประมาณ
จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

ระยะเวลาในการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	น้อยกว่า 4 ปี	4-8 ปี	มากกว่า 8 ปี
	\bar{X}	3.70	3.99
น้อยกว่า 4 ปี	3.70	0.00**	0.60
4-8 ปี	3.99		0.00**
มากกว่า 8 ปี	4.02		

**p<.05

จากตารางที่ 15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา
น้อยกว่า 4 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ
โดยรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
ระหว่าง 4 – 8 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็น
คณะกรรมการสถานศึกษา 4-8 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมากกว่า 8 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารบุคคล จำแนก
ตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

ระยะเวลาในการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	น้อยกว่า 4 ปี	4-8 ปี	มากกว่า 8 ปี
	\bar{X}	3.70	3.99
น้อยกว่า 4 ปี	3.70	0.00**	0.04**
4-8 ปี	3.99		0.99
มากกว่า 8 ปี	4.02		

**p<.05

จากตารางที่ 16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาน้อยกว่า 4 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารบุคคล โดยรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่าง 4 – 8 ปี และ 8 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 แสดงการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารทั่วไป จำแนกตามระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

ระยะเวลาในการเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	น้อยกว่า 4 ปี	4-8 ปี	มากกว่า 8 ปี	
	\bar{X}	3.70	3.99	4.02
น้อยกว่า 4 ปี	3.70	0.00**	0.00**	
4-8 ปี	3.99		0.29	
มากกว่า 8 ปี	4.02			

** $p < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาน้อยกว่า 4 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่าง 4 – 8 ปี และ 8 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 40 คน โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ดังปรากฏในตารางที่ 18 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 18 ตารางแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ข่าวสาร / กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ สถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบอย่างต่อเนื่อง	8	20.00
2. สถานศึกษาควรสรุปงาน / กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสนอให้กับ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ทราบอย่างต่อเนื่อง	8	20.00
3. ผู้บริหารควรมีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และให้ความสำคัญ กับข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น	6	15.00
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ก้าวไกล รับฟังความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุง / พัฒนาสถานศึกษาให้มีความ ก้าวไกลมากยิ่งขึ้น	4	10.00
5. สถานศึกษาควรปลูกจิตสำนึกให้ชุมชน รัก และหวงแหนสถานศึกษาของ ตนเอง	4	10.00
6. ควรมีการประชุมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวไกลมาก ยิ่งขึ้น	3	7.5
7. โรงเรียนควรมีที่รับข้อเสนอแนะ เพื่อให้บุคคลทั่วไป ผู้ปกครองนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา	3	7.5
8. สถานศึกษาควรมีค่าตอบแทน เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานของผู้ที่ เกี่ยวข้อง	2	5
9. สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลากรของตนเองต่อไป	1	2.5
10. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่าง สถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา	1	2.5
รวม	60	

ตอนที่ 2 แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

จากการวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี" ผู้วิจัยได้ข้อสรุปจากข้อเสนอแนะและการทำอภิปรายกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารวิชาการ

1. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ตรงกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ
3. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการสรรหาสื่อการเรียนการสอนให้แก่โรงเรียน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกันกับโรงเรียน
5. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในด้านวิชาการ เช่น จัดนิทรรศการ งานวิชาการ เป็นต้น
6. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือด้านวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
7. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาที่วางไว้
8. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนแหล่งเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียน

ด้านการบริหารงบประมาณ

1. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการรับรู้รายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณในแต่ละปีของสถานศึกษา
2. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณให้กับโรงเรียน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้งบประมาณร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา
4. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณร่วมกับผู้บริหาร

5. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้งบประมาณภายในสถานศึกษา
6. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการระดมทุน/จัดหาแหล่งทุนให้กับสถานศึกษา

ด้านการบริหารบุคคล

1. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณสมบัติ เกี่ยวกับการสรรหาบุคคลที่จะเข้ามาสอนในสถานศึกษา
2. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน

ด้านการบริหารทั่วไป

1. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข่าวสารของสถานศึกษา
2. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา
3. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน
5. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ของสถานศึกษา
6. คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบต่าง ๆ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้ 1) สรุปผลการวิจัย 2) การอภิปรายผล 3) ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ผลสรุปการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ น้อยกว่า 4 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4

1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน มีระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ด้านบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ด้านบริหารบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$)

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 13. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$)

ข้อ 7. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่อง ส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) ข้อ 10. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) ข้อ 3. ท่านมีส่วน ร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ข้อ 9. ท่านมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินภายนอก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ข้อ 6. ท่านมีส่วนร่วมในการ วางแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียน การสอน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น มีส่วน ร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ 12. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ 4. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ข้อ 2. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ข้อ 8. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพให้กับนักเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ข้อ 11. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ ส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และข้อ 13. 5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ ทันสมัย เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$)

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหาร งบประมาณโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 16. ท่านมีส่วน ร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) ข้อ 19. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ การทำบัญชีการใช้ งบประมาณของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) ข้อ 16. ท่านมีส่วนร่วมในการ วางแผนจัดลำดับความสำคัญ ในการบริหารงานด้านงบประมาณ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ข้อ 15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับ ความ ต้องการของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ข้อ 17. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อมาสนับสนุนสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ข้อ 20. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ข้อ 18. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง ส่งเสริม และสนับสนุนการ บริหารงานประมาณให้แก่สถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$)

ด้านการบริหารบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมด้านบริหารบุคคลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 21. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณา

แผนอัตรากำลังข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ข้อ 22. ท่านมีส่วนร่วมในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 24. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการเสริมสร้างวินัย และจรรยาบรรณของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 26. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มิวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) ข้อ 23. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ เชิดชูเกียรติแก่ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ข้อ 25. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$)

ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการมีส่วนร่วมด้านการบริหารทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 30. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ข้อ 41. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนเด็กทุกคนที่อยู่ในเขตบริการให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) ข้อ 39. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารบุคคล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) ข้อ 40. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารทั่วไป มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ข้อ 32. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนร่วมจัดกิจกรรมและร่วมพัฒนากับชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) ข้อ 29. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและส่งเสริมแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) ข้อ 33. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนงานบริการต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่น งานแนะแนว งานกิจการนักเรียน เป็นต้น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ข้อ 36. ท่านมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ทุนการศึกษา และเทคโนโลยี ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ข้อ 42. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ข้อ 34. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่เสมอ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ข้อ 28. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ข้อ 27. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบงานธุรการให้มีความสะดวก คล่องแคล่ว มีระเบียบ และเป็นปัจจุบัน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ข้อ 31. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) ข้อ 38. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารงบประมาณ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ข้อ 37. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงาน

บริหารวิชาการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ข้อ 35. ท่านมีส่วนร่วมในการเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณะชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)

1.4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด รองลงมาคือ ปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา น้อยกว่า 4 ปี มากที่สุด รองลงมาคือ มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5-8 ปี และมีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากกว่า 8 ปี ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี มีประเด็นที่สำคัญ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยรวม

กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ตามที่มีปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และในปัจจุบัน รัฐบาลได้มีนโยบายต่าง ๆ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เข้ามาบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียนร่วมกัน นอกจากนี้แล้ว โรงเรียนได้ให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาเปรียบเสมือนเจ้าของชุมชน เจ้าของพื้นที่ รู้และเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าคนอื่น ๆ อย่างแน่นอน จึงเป็นสาเหตุให้การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจรงค์ แสงสุกวาว (2551: 168) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ($\bar{X} = 3.83$) และสอดคล้องกับ ประพนธ์ กระจ่างพันธุ์ (2554: 79-80) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดในอนาคตต่อไป อีกทั้งมุ่งพัฒนาสถานศึกษาที่อยู่ภายในชุมชนให้มีความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและมีมาตรฐานที่ควรจะเป็น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านวิชาการนั้น จะช่วยให้ชุมชนเข้าใจปัญหา และความต้องการที่แท้จริงอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ถวิล เกษสุ-พรรณ (2552: 122-123) สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) และสอดคล้องกับ เบญจรงค์ แสงสุกวา (2551: 168) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณ เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญ อาจเป็นเพราะระเบียบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน รวมทั้งมีการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นกับทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ ประพนธ์ กระแสร์พันธ์ (2554: 81) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพภคินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพภคินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) และยังสอดคล้องกับ รุสดีย์ ดอหะ (2556: 104) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาอิสลามแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐดังกล่าวข้างต้น ในด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านการบริหารบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่า การบริหารานบุคคลในโรงเรียนนั้น เป็นงานที่สำคัญ มุ่งส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาให้เกิดการบริหารที่คล่องตัว บรรลุผลตามเป้าประสงค์ของสถานศึกษาที่วางไว้ และยังให้ความสำคัญของการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เสริมสร้างขวัญ และกำลังใจ แก่ครูและบุคลากร ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549: 85) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และยังสอดคล้องกับ รุสดีย์ ดอหะ (2556: 96) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาอิสลามแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐดังกล่าวข้างต้น ในด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะด้านการบุคคล เพราะการมีส่วนร่วมดังกล่าว ถือเป็นเรื่องที่ไม่ลืมนั่น คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถที่จะร่วมกิจกรรม ได้สะดวก อีกทั้งในปัจจุบันรัฐบาลต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมกันคิด แก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนนั้น ๆ เพราะถือว่าคนในชุมชนรู้และเข้าใจปัญหาได้ดีที่สุด สอดคล้องกับ ถวิล เกษสุพรรณ (2552: 120-121) สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และยิ่งสอดคล้องกับ ประพนธ์ กระแสร์พันธุ์ (2554: 79-80-81) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพภักบรินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปรางจินบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา เขตคุณภาพภักบรินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปรางจินบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$)

2.2 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์ ความรอบคอบ ความชำนาญและวุฒิภาวะในหลาย ๆ ด้าน ต่อการตัดสินใจและลงมือปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน อาจได้รับการมอบหมายภาระงานที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของภาระงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ถวิล เกษสุพรรณ (2552: 127) สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอายุ

ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน เพราะว่ามี
ระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แตกต่างกันนั้น ไม่ได้เป็นตัวชี้วัดหรือบ่ง
บอกว่าบุคคลนั้นจะมีความชำนาญ และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของการมีส่วนร่วมในการ
บริหารงานโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า มีความชำนาญ
ความเข้าใจที่มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาไม่ได้แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เบญจรงค์ แสงสุกวาว (2551: 172-173) การมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาค
ตะวันออก เชียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาที่
ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาค
ตะวันออก เชียงเหนือ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยัง
สอดคล้องกับ รุสดีย์ ดอหะ (2556: 97) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
การบริหารจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาอิสลามแบบเข้ม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน
ของรัฐที่จัดการเรียนการสอนอิสลามแบบเข้มข้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ทุกด้าน เพราะว่ามี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง
มากกว่า มีประสบการณ์ ความชำนาญ ทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหาร มากกว่าคณะกรรมการ
สถานศึกษาที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งน้อยกว่า ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระยะเวลาในการ
ดำรงตำแหน่งน้อยกว่า มีประสบการณ์ ความชำนาญ ทักษะต่าง ๆ ไปใช้ในการบริหารงานโรงเรียน
ขยายโอกาส ในการช่วยกันคิด แก้ปัญหาพัฒนาสถานศึกษา อาจจะไม่ดีเท่ากับคณะกรรมการ
สถานศึกษาที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่นานกว่า จึงเป็นสาเหตุให้มีความ
คิดเห็นในการบริหารงานโรงเรียนที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ กับ เบญจรงค์ แสงสุกวาว
(2551: 171-172) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา
โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออก เชียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ

การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.3 แนวทางส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

ในส่วนของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดอภิปรายกลุ่ม ได้อภิปรายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน เป็นไปตามกรอบการบริหารของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้รูปแบบการมีส่วนร่วมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สาเหตุอาจจะมาจากสถานศึกษากระจายอำนาจในการตัดสินใจ และให้บทบาทแก่ชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานมากกว่าในอดีต ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีใจความว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง พร้อมกันนั้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือ ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาวิเคราะห์ เพื่อนำไปปรับใช้กับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อไป

3.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาต้องรับบทบาทหน้าที่ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านระบบการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านงบประมาณ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.2 ควรวิจัยความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสีย ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กึ่งกาญจน์ ชมอิทร์. (2549). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี).
- ขวัญชนะ กิจนุกร. (2555). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- เจมส์ แอล เครย์ตัน. (2551). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน*. แปลจาก The Public Participation Handbook. แปลโดย วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิตา พงษ์ศักดิ์ศรี. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.
- จำเนียร ดามัง. (2548). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์).
- ชิดชนก เชิงเขาว์. (2539). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชิดชนก เชิงเขาว์. (2556). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชื่นสมมล บุนนาค. (2553). *หลักการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเจาะใจผู้บริโภค*. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร, ปีที่ 7 ฉบับที่ 2, หน้า 99-108)
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ไทยเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรแกรสซิฟ.
- ณรงค์ ศรีโสภา. (2553). *อัตลักษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประชาวิทยาคาร ตำบลอุโลกสีห์มื่น อำเภอนาทม จังหวัดกัญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).

- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- ธีรวิมล เอกะกุล. (2550). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซทการพิมพ์.
- ธวัช เสือทรงศีล. (2550). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).
- นาวาลย์ ปานากาแข็ง. (2544). *คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- นันทนัช ศิริแก้ว. (2550). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการตามการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเกาะลันตา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาระยอง*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- บุญส่ง เจริญศรี. (2550). *การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- บุญโฮม งามเลิศ. (2550). *ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- เบญจรงค์ แสงสุกวาว. (2551). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- ปิติพร อาธิเวช. (2557). *สภาพปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- ประพนธ์ กระแสร์พันธุ์. (2554). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2*. (งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

- ประสาธ เทียงอยู่. (2548). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดมูลเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์).
- ปริมาส กัลยา. (2556). *การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.* (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา).
- ปรีชา ทองรส. (2541). *สภาพและความต้องการนิเทศภายในของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่.* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- พงศธร พหรมเทศ. (2550). *บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในอำเภอบ้านจั่น จังหวัดเชียงราย.* (การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2549). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แฮาส์ ออฟ เคอร์มีส์.
- พิชิต เพชรนาชม. (2554). *ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- เพ็ญศรี ภู่อุทัย. (2540). *งบประมาณเพื่อการวางแผนและควบคุมกำไรสำหรับผู้บริหารและนักลงทุน.* เชียงใหม่: โกลบอลวิชั่น.
- พิชิต สุโต. (2555). *การศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- พิมล ยังบุญช่วย. (2546). *ความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง).
- พัชรภรณ์ เียนมนัส. (2558). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).

- พลศักดิ์ หลักรัตน์. (2549). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านข้าวแค้น อำเภอสรีเมืองใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี*. (การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- พระสุนทร วรสาโร จันทโรโต. (2553). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการตามทัศนะบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ*. (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- มาเรียม นิลพันธ์. (2552). *การศึกษาการเรียนรู้และแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1, หน้า 5.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). *การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ยัน แก้วบุญมา. (2554). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์).
- รุจิรี ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุคพพอยท์.
- รุ่งฤดี แคล้วคลาด. (2557). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
- รุสดีย์ ดอหะ. (2556). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาอิสลามแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- ลินดา ชุมภูศรี. (2557). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- วิชัย จันทรม. (2549). *การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).

- วิชานา อับดุลเลาะ. (2551). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนราธิวาส*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- วิณา เทียงธรรม, สุนีย์ ละกำป็น, และอาภาพร เผ่าวัฒนา. (2555). *การพัฒนาศักยภาพชุมชน : แนวคิดและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: บริษัท แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์วิส จำกัด.
- ศักรินทร์ ชนประชา. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการศึกษานอกระบบสำหรับครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. (ปริญญา นิพนธ์ศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.)
- ศิริอร กาค่า. (2556). *แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการสำหรับ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ. (2552). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. *วารสารวิชาการ*. ปีที่ 33. หน้า 79-82.
- สมาน อัสวภูมิ. (2549). *การบริหารงานในสถานศึกษา*. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุภัค โอหาพิริยกุล. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สุรียา วามุ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการ ของครู ตามทัศนะของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- สัมมา รณิธย์. (2556). *หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: ข้าวฟ่าง.
- สุชาดา บวรกิตติวงศ์. (2548). *สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541ก). *ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสูง เล่ม 3 “บริหารศาสตร์”*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543ก). *มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2551). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนุสรณ์ สองเมือง. (2549). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา).
- อนงค์ จันโทภาส. (2549). *ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อำเภอวัฒนานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. (งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อาณัติ สายโสภณ. (2554). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- Bennett, Ralph M. , Jr. "Teacher Participation in Curriculum Development : A History of the Idea and Practice," *Dissertation Abstracts International*. 12(December 2003): 1073-A.
- Gold, S. E. "Community Organizing at a Neighborhood High School; Promises and Dilemmas in Building Parent-Educator Partnership and Collaboration," *Pro Quest Digital Dissertation*. 60(7), 2000.
- Grossi, Diana Lynn. "The role of Superintendents in Engaging the Public in Defining the Goals of Education", *Dissertation Abstracts International*. 61(11 May 2011): 4241-A.
- Printy, Susan M. "Communities of Practice : Participation patterns and professional Impact for High School Mathematics and Science Teachers," *Dissertation Abstracts International*. 15(June 2002): 1533-A.
- Rideout, Frederick David. "School-management for Small school in Newfoundland Labrador," *Dissertation Abstracts International* 45 (7). 1951-A; January, 1983.
- Yamane, T. (1973). *Statistics, an introductory analysis*. 3rd ed. New York: Harper & Row.

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

1. นางปิยะ๊ะ ปีรู	ผู้อำนวยการ
โรงเรียนเมืองปัตตานี
2. ผศ.ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง	อาจารย์ประจำคณะวิทยาลัยอิสลาม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. ผศ.ดร.ชวลิต เกิดทิพย์	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
4. ดร.เรชา ชูสุวรรณ	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
5. ผศ.ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกมาผสมผสานกับการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ รายงาน การวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์

เริ่มสัมภาษณ์เวลาน. จบการสัมภาษณ์เวลาน.

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

- สถานะ
- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) ตัวแทนครู

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ด้านการบริหารวิชาการ มีประเด็นอะไรบ้าง
 - เช่น - การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง
 - กระบวนการจัดการเรียนการสอน
 - แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียน
2. ด้านการบริหารงบประมาณ มีประเด็นอะไรบ้าง
 - เช่น - ระดมทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน
 - การบริหารงบประมาณให้กับโรงเรียน
 - ตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษา
3. ด้านการบริหารบุคคล มีประเด็นอะไรบ้าง
 - เช่น - แผนอัตรากำลังข้าราชการครู
 - วิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน
 - ประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ด้านการบริหารทั่วไป มีประเด็นอะไรบ้าง
 - เช่น - แผนพัฒนาโรงเรียน
 - เห็นชอบรายงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน
 - จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี
 2. ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ
 3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป
 - ตอนที่ 3 ปัญหา/ข้อเสนอแนะ
 4. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน เพราะข้อมูลที่เป็นจริง จะช่วยให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความถูกต้อง เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา และคำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ
- ขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความกรุณาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายพิกรี แก้วนวน

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. อายุ
 - ต่ำกว่า 40 ปี
 - 40 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา
 - มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
 - ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - ปริญญาโทหรือสูงกว่า

3. ระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา
 - น้อยกว่า 4 ปี
 - 5 - 8 ปี
 - มากกว่า 8 ปี

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาว่าท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในแต่ละด้าน อยู่ในระดับใด ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
งานบริหารวิชาการ					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้					
3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					
4. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน					
6. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน					
7. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
8. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพให้กับนักเรียน					
9. ท่านมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก					
10. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา					
11. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ					
12. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
13. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา					
งานบริหารงบประมาณ					
14. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดลำดับความสำคัญ ในการบริหารงานด้านงบประมาณ					
15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา					
16. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษา					

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
17. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อมาสนับสนุนสถานศึกษา					
18. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารงานประมาณให้แก่สถานศึกษา					
19. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ การทำบัญชีการใช้งบประมาณของสถานศึกษา					
20. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา					
งานบริหารบุคคล					
21. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนอัตรากำลังข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา					
22. ท่านมีส่วนร่วมในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิบัติงานในสถานศึกษา					
23. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ เชิดชูเกียรติแก่ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
24. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการเสริมสร้างวินัย และจรรยาบรรณของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
25. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา					
26. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน					
งานบริหารทั่วไป					
27. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบงานธุรการให้มีความสะดวกคล่องแคล่ว มีระเบียบและเป็นปัจจุบัน					
28. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน					
29. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและส่งเสริมแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน					
30. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานต่าง ๆ					

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
31. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ					
32. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนร่วมจัดกิจกรรมและร่วมพัฒนากับชุมชนและท้องถิ่น					
33. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนงานบริการต่างๆของสถานศึกษา เช่น งานแนะแนว งานกิจการนักเรียน เป็นต้น					
34. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่เสมอ					
35. ท่านมีส่วนร่วมในการเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน					
36. ท่านมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร การศึกษา และเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน					
37. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารวิชาการ					
38. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารงบประมาณ					
39. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารบุคคล					
40. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในงานบริหารทั่วไป					
41. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนเด็กทุกคนที่อยู่ในเขตบริการ ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
42. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี”

1. แบบสอบถามฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อนำไปใช้สอบถามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี

2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ขอความกรุณาท่านช่วยพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรในนิยามที่กำหนดไว้ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

+1 หากท่านมีความเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้

0 หากท่านไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้

- 1 หากท่านมีความเห็นว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามที่กำหนดไว้

4. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1) **การมีส่วนร่วม หมายถึง** กระบวนการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติ ประเมินผล ช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาองค์กรของตนให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

2) **คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง** คณะบุคคลที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ แลให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการคณะกรรมการสถานศึกษา

3) **การบริหารงานโรงเรียน หมายถึง** กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการ กำกับ ดูแล กิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยที่การบริหารจัดการนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งนี้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

4) การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดภายในโรงเรียน เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

5) การบริหารงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบตลอดจนแสดงวิธีการได้มาซึ่งทรัพยากรเหล่านั้น และรวมถึงวิธีการใช้จ่ายทรัพยากรเหล่านั้นด้วยเช่นกัน ซึ่งการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

6) การบริหารบุคคล หมายถึง การพัฒนาบุคลากรทุกระดับภายในองค์กร เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยสิ่งที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้นั้น เกิดขึ้นตั้งแต่ การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก การพัฒนา และการปรับปรุง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

7) การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารงานอื่น ๆ ที่ไปช่วยสนับสนุนการบริหารงานวิชาการ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะงานวิชาการเปรียบเสมือนหัวใจหลักของการจัดการศึกษา และยังช่วยสนับสนุนงานบริหารงบประมาณและงานบริหารงานบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

8) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี มีจำนวน 31 โรงเรียน

9) โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 300 คน) หมายถึง โรงเรียนที่มีคณะกรรมการ
สถานศึกษา จำนวน 9 คน

10) โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนมากกว่า 300 คนขึ้นไป) หมายถึง โรงเรียนที่มี
คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายพิกรี แก้วนวล
(ผู้วิจัย)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดปัตตานี (เป็นมาตรวัด 5 ระดับ)							
การบริหารวิชาการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุป
	1	2	3	4	5		
1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
6. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
7. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9. ท่านมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	0	0.6	ใช้ได้
11. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
12. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดปัตตานี (เป็นมาตรวัด 5 ระดับ)							
การบริหารวิชาการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุป
	1	2	3	4	5		
13. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การบริหารงบประมาณ							
14. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดลำดับความสำคัญในการบริหารงานด้านงบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อมาสนับสนุนสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารงานงบประมาณให้แก่สถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
19. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ การทำบัญชีการใช้งบประมาณของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การบริหารบุคคล							
21. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาแผนอัตรากำลังข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22. ท่านมีส่วนร่วมในการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อปฏิบัติงานในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ เชิดชูเกียรติแก่ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้

แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดปัตตานี (เป็นมาตรวัด 5 ระดับ)							
24. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการ เสริมสร้างวินัย และจรรยาบรรณของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
การบริหารวิชาการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุป
	1	2	3	4	5		
25. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
26. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มิวิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียน	+1	0	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
การบริหารทั่วไป							
27. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดระบบงานธุรการให้มี ความสะดวก คล่องแคล่ว มีระเบียบและเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน และแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
29. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ ส่งเสริมแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
30. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่าง สถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
32. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนร่วมจัด กิจกรรมและร่วมพัฒนากับชุมชนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนงานบริการต่าง ๆ ของ สถานศึกษา เช่น งานแนะแนว งานกิจการนักเรียน เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่ เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดปัตตานี (เป็นมาตรวัด 5 ระดับ)							
35. ท่านมีส่วนร่วมในการเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อ สาธารณะชน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
36. ท่านมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ทุนการศึกษา และเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
37. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในงานบริหารวิชาการ	+1	0	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
การบริหารวิชาการ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุป
	1	2	3	4	5		
38. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในงานบริหารงบประมาณ	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
39. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในงานบริหารบุคคล	+1	0	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
40. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกในงานบริหารทั่วไป	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
41. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนเด็กทุก คนที่อยู่ในเขตบริการให้ได้รับการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
42. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์ สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มี ความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาตาม ศักยภาพ	+1	+1	0	0	+1	0.6	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่น

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.901	47

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายพิกรี แก้วนวล
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5920121102

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วท.บ. (ศึกษาศาสตร์) (วิทยาศาสตร์ทั่วไป)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	2558

ทุนการศึกษา

1. ทุนการศึกษาปริญญาตรี-โท คณะศึกษาศาสตร์ จากเงินกองทุนวิจัย คณะศึกษาศาสตร์
2. ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University
Pattani Campus